

CER SENIN

Revista Forțelor Aeriene Române

Nr. 3 (182) ♦ iulie-septembrie 2025

www.roaf.ro

SPOTTER'S DAY

DETAȘAMENTUL DACIAN PUMAS
PROFESIONALISM ÎN SPRIJINUL MISIUNII

EUFOR ALTHEA

BALȚICA 2025

REVISTĂ EDITATĂ DE STATUL MAJOR
AL FORTELOR AERIENE

CONSILIUL EDITORIAL
AL REVISTEI
CER SENIN

PRESEDINTE:

General-locotenent
LEONARD-GABRIEL BARABOI

MEMBRI:

General-maior
AUREL-CEZAR STĂNCULESCU

General de flotilă aeriană
IOAN MISCHIE

Comandor
CRISTIAN PĂTRAȘCU

Comandor
VIOREL-RELU MACOVEI

MEMBRI
ONORIFICI

DUMITRU AMARIEI
PETRE BĂNĂ
NICOLAE RADU

REDACȚIA

REDACTOR-ŞEF:

Locotenent-colonel **IOANA TEIŞANU**

e-mail: teisanu@roaf.ro

MEMBRI REDACȚIEI:

Maistru militar clasa a IV-a
Maria IONIȚĂ

e-mail: mionita@roaf.ro

Maistru militar clasa a IV-a
Alexandru NIȚU

e-mail: anitu@roaf.ro

PROCESARE TEXTE:

LEANA TUDORAN

e-mail: ltudoran@roaf.ro

FOTOREPORTER:

ADRIAN SULTĂNOIU

e-mail: asultanoiu@roaf.ro

GRAFICĂ & DTP:

ADRIAN SULTĂNOIU, DIANA ŞUICA

e-mail: msuica@roaf.ro

COPERTA I: IAR-330 PUMA SOCAT,

FOTO: ALEX NIȚU

COPERTA III: F-16 APARTINÂND

ESCADRILEI 48 AVIAȚIE VÂNĂTOARE

COPERTA IV: C-27 J SPARTAN,

FOTO: ALEX NIȚU

SUMAR

OPERAȚIA EASTERN SENTRY	3
CARPATHIAN VIPERS - BALTICA 2025	4-7
SKY LORDS	8-9
STRONGER TOGETHER	10-11
AGENDA	12-17
20 IULIE – ZIUA ROAF	18-23
DACIAN PUMAS - EUFOR ALTHEA	24-31
PROFIL DE PROFESIONIST	32-35
ACTUALITATE	36-37
EXERCIȚII	38-47
SPECTACOLE AERIENE	48-52
ALMA MATER	53-65
SPOTTER'S DAY	66-69
ANIVERSARE	70-73
PASTILA DE PSIHLOGIE	74

PAGINILE 4-7

PAGINILE 18-23

PAGINILE 24-31

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

NORME DE COLABORARE:

Cititorii pot trimite pe adresa redacției
texte și fotografii care se încadrează în
tematica revistei.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Răspunderea juridică pentru conținutul
articolelor aparține în exclusivitate
autorilor, conform art. 304 și 326 CP.

CORECTURA:

CENTRUL TEHNIC-EDITORIAL AL ARMATEI

STATUL MAJOR AL FORTELOR AERIENE

ȘOSEAUA BUCUREȘTI-PLOIEȘTI, KM 10,5, SECTOR 1, BUCUREȘTI

E-mail: cersenin@roaf.ro

ISSN 3061 - 3523 ISSN - L 1582-6317

B 916.10; C 3146.18

Tipărită la
CENTRUL TEHNIC - EDITORIAL
AL ARMATEI
sub comanda
nr. 1135/2025

Responsabilitatea privind tehnoredactarea
revine în totalitate redacției

Prezenta ediție s-a încheiat la data de:
30.09.2025

NATO LANSEAZĂ OPERAȚIA EASTERN SENTRY
PENTRU ÎNTĂRIREA APĂRĂRII PE FLANCUL ESTIC

NATO a anunțat lansarea Operației Eastern Sentry, ce are drept scop consolidarea posturii de apărare și descurajare pe flancul estic al Alianței.

Comandamentul Aliat pentru Operații (ACO), responsabil pentru planificarea și conducerea operațiilor NATO, coordonează planificarea și executarea acestei activități care se desfășoară pentru o perioadă nedeterminată.

Eastern Sentry constituie un răspuns operațional la încălcările repetate ale spațiului aerian aliat, cum a fost incidentul din 10 septembrie, când mai multe sisteme aeriene fără pilot (UAS) ale Federației Ruse au pătruns în spațiul aerian al Poloniei.

„Încălcarea spațiului aerian al Poloniei de la începutul acestei săptămâni nu este un incident izolat și are consecințe care depășesc teritoriul polonez”, a declarat generalul Alexus G. Grynkewich, comandantul forțelor aliate din Europa (SACEUR). „În timp ce se desfășoară o evaluare operațională completă a incidentului, NATO nu rămâne pasivă — acționăm”.

Alianța va consolida capacitățile de apărare aeriană și contramăsurile împotriva UAS. „Eastern Sentry și această nouă abordare operațională vor asigura o descurajare și o apărare mai concentrate și mai flexibile, unde și când este necesar, pentru a proteja populația și a descuraja alte acte iresponsabile și periculoase, similare celor produse săptămâna aceasta”, a subliniat comandantul forțelor aliate din Europa (SACEUR).

Secretarul General al NATO, Mark Rutte, a precizat că Eastern Sentry va implica mijloace aeriene, navale, terestre, de informații, supraveghere și recunoaștere (ISR), precum și capacități de comandă și control (C2). „Operația Eastern Sentry va întări prezența noastră defensivă pe flancul estic”, a afirmat Rutte. Acesta i-a felicitat pe generalul Grynkewich pentru reacția rapidă în gestionarea incursiunilor din 10 septembrie și pe amiralul Pierre Vandier, comandantul Comandamentului Aliat pentru Transformare (ACT), pentru promovarea soluțiilor inovatoare la noile amenințări.

La reuniunea Consiliului Nord-Atlantic din 10 septembrie, convocată la solicitarea Poloniei în baza Articolului 4 al Tratatului de la Washington, aliații au condamnat comportamentul iresponsabil al Federației Ruse și și-au exprimat solidaritatea față de Varșovia. „Evenimentul de miercuri (n.r. noaptea de 9 spre 10 septembrie) nu a fost un incident izolat. Atitudinea Rusiei în operațiile aeriene de pe flancul nostru estic crește în frecvență”, a declarat secretarul general al NATO.

În sprijinul Eastern Sentry, mai multe state din Alianță au anunțat deja dislocarea de forțe. Danemarca va contribui cu două aeronave F-16 și o fregată de luptă antiaeriană, Franța cu trei avioane Rafale, iar Germania cu patru aeronave Eurofighter Typhoon. Regatul Unit și-a exprimat, de asemenea, disponibilitatea de a sprijini operația.

Comandamentul Aliat pentru Operații va colabora strâns cu Comandamentul Aliat pentru Transformare

pentru a accelera experimentarea tactică și introducerea de noi tehnologii la scară aliată, inclusiv senzori și arme anti-dronă (C-UAS) capabile să detecteze, să urmărească, să clasifice și să neutralizeze UAS ostile.

Operația Eastern Sentry, cu caracter strict defensiv, se alătură măsurilor deja existente, precum grupurile de luptă multinaționale desfășurate de-a lungul flancului estic și misiunile de vigilență sporită, demonstrând coeziunea și unitatea NATO în fața amenințărilor complexe actuale.

România și perspectiva națională

România a susținut constant necesitatea unei abordări unitare pe întreg flancul estic, contribuind prin evaluările și analizele de securitate la consolidarea măsurilor aliate împotriva amenințărilor generate de încălcarea sub orice formă a spațiului aerian al Alianței. Ministerul Apărării Naționale a transmis aprecierea față de sprijinul constant al Aliaților și și-a reafirmat angajamentul pentru participarea activă la implementarea noii operații.

„Anunțul secretarului general al NATO și al SACEUR reprezintă un nou semnal al solidarității și unității aliate de care avem nevoie în aceste vremuri complicate, pentru securitatea și stabilitatea noastră și a întregii Alianțe”, a declarat ministrul apărării naționale, Ionuț Moșteanu.

Acesta a adăugat: „Operația NATO Eastern Sentry anunțată astăzi are ca obiectiv principal apărarea Alianței noastre și creșterea eficienței răspunsului NATO în fața repetatelor încălcări ale spațiului aerian național de către drone, provenind din Federația Rusă. Este o situație cu care și România se confruntă în prezent. Aliații trebuie să mențină solidaritatea, vigilența și capacitatea de reacție necesare în fața provocărilor din imediata vecinătate”.

„În ceea ce privește România, măsurile luate la nivel național, inclusiv actualizarea legislației și poziționarea fermă a țării noastre în cadrul aliat, au contribuit la o mai bună înțelegere a acestei amenințări și la adoptarea celor mai eficiente măsuri pentru consolidarea posturii de apărare și descurajare”, a concluzionat ministrul apărării.

Sursa:

www.nato.in, https://shape.nato.int/, www.mapn.ro

CARPATHIAN VIPERS: patru luni de vigilență, profesionalism și solidaritate pentru apărarea cerului Țărilor Baltice

La finalul lunii martie 2025, patru avioane F-16 Fighting Falcon purtând cocarda tricoloră pe planuri și pe ampenajul vertical au aterizat pe pista Bazei Aeriene Šiauliai din Lituania. Acest moment a marcat începutul celei de-a treia participări a României, prin Forțele Aeriene Române, în misiunea NATO de Poliție Aeriană din Țările Baltice

Câteva zile mai târziu, o delegație militară română din care au făcut parte șeful Statului Major al Apărării, general Gheorghiuță Vlad, șeful Comandamentului Forțelor Întrunite, general-maior Valerică Vrăjescu și șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi a participat alături de comandantul Centrului Combinat de Operațiuni Aeriene Uedem, general-locotenent Thorsten Poschwatta și ambasadorul României în Lituania, Excelența Sa doamna Adriana Octavia Ciamba la ceremonia de predare-primire a controlului asupra spațiului aerian baltic.

Detășamentul „Carpathian Vipers”, format din 100 de militari și cele patru aeronave F-16, și-a asumat, alături de cel polonez, echipat tot cu aeronave F-16, angajamentul și misiunea de a asigura supravegherea și apărarea spațiului aerian al Estoniei, Letoniei și Lituaniei, reprezentând astfel expresia operațională a voinței comune a Alianței Nord-Atlantice.

Cooperarea eficientă: limbajul comun al Alianței

Imediat după dislocare, piloții români au participat la briefing-uri operaționale desfășurate inclusiv cu Centrul Combinat de Operațiuni Aeriene (CAOC) din Uedem. Au fost armonizate procedurile TTP (Tactics, Techniques and Procedures) cu aliații polonezi și portughezi. În misiunile de patrulare în zona baltică, aeronavele F-16 ale Forțelor Aeriene Române s-au integrat perfect în rețeaua AWACS și în sistemul de legătură de date tactice Link-16, schimbând informații aeriene în timp real cu centrele de control din Polonia, Suedia și Franța. Precizia manevrelor de realimentare în zbor cu avionul-cisternă strategic MRTT al Franței și coordonarea impecabilă a decolărilor de urgență (scramble) cu detașamentul polonez au transformat cooperarea într-un reflex operațional. Eficiența acestei interoperabilități s-a dovedit decisivă pe 12 mai, când o aeronavă necunoscută („bogey”) apropiindu-se de spațiul baltic a fost interceptată în timpul prevăzut de proceduri.

„Pe cerul Țărilor Baltice, fiecare F-16 românesc a fost mai mult decât o aeronavă – a fost un ambasador al valorilor transatlantice și al solidarității operaționale NATO”, a declarat comandantul detașamentului „Carpathian Vipers”, comandor Vasile Petrea.

Puterea combinată a NATO în exercițiile din zona baltică

Detășamentul „Carpathian Vipers” a demonstrat capacități remarcabile în perioada 6-19 iunie, în cadrul exercițiului BALTOPS 2025, principalul exercițiu NATO din acea perioadă desfășurat în regiunea Mării Baltice. Avioanele F-16 românești au executat misiuni complexe de interdicție aeriană și sprijin aerian apropiat (CAS) pentru forțele terestre suedeze. Acestea s-au desfășurat în paralel cu operațiunile elicopterelor AW101 ale Marinei SUA și ale avioanelor de patrulă maritimă P-8 Poseidon ale Norvegiei, creând un corp operațional integrat pe multiple domenii. În exercițiul „Hedgehog” din Estonia (5-23 mai), avioanele românești de la Šiauliai au sincronizat raiduri aeriene simulate cu elicopterele de transport greu Chinook ale Marii Britanii, demonstrând agilitatea fără granițe a Alianței, atât din punct de vedere geografic, cât și tehnologic.

BALȚICA 2025

Angajamentul României pentru Securitatea Aeriană a Țărilor Baltice

Misiuni de Poliție Aeriană și vigilență constantă

Până la sfârșitul lunii iunie, „Carpathian Vipers” acumulasera peste 400 de ore de zbor, realizând în medie patru până la șase misiuni de patrulare zilnică. Reacția instantanee la apelul de decolare de urgență (QRA) din 12 mai, când a avut loc primul Alfa Scramble (identificarea și interceptarea unei aeronave „Bogey”, în apropierea spațiului aerian baltic), a subliniat că rolul de apărător al frontierei aeriene este o responsabilitate operativă constantă, nu doar unul simbolic. În astfel de situații, piloții români au aplicat proceduri stricte, menținând, conform procedurilor, o distanță de siguranță față de țintă până la confirmarea definitivă a identității acesteia. În spatele succesului zborurilor a stat munca coordonată a echipelor tehnice care au lucrat cot la cot cu partenerii polonezi pentru menținerea aeronavelor în stare operațională.

Sprijinul esențial al națiunii gazdă

Eficiența operațională a misiunii a fost susținută decisiv de infrastructura lituaniană de la Šiauliai. Aceasta a inclus hangare climatizate, depozite de muniție certificate NATO și sisteme de control aerian interoperabile. Unitățile românești de transport aerian și logistică au funcționat non-stop, asigurând aprovizionarea continuă și menținând avioanele F-16 în stare permanentă de alertă maximă. Profesionalismul personalului, care a lucrat uneori peste program sau peste noapte, a asigurat continuitatea operațiunilor, ilustrând solidaritatea transatlantică în spirit NATO.

O tradiție consolidată

Implicarea României în misiunea de Poliție Aeriană Baltică are rădăcini încă din 2007, inițiată cu avioanele MiG-21 LanceR și continuată în 2023 cu prima rotație a avioanelor F-16. Această a treia rotație a adus însă o experiență și un volum operațional semnificativ mai mare: alarme QRA activate, participare la zece exerciții multinaționale și consolidarea de parteneriate tactice cu cel puțin șapte națiuni aliate. Detașamentul „Carpathian Vipers” a reprezentat mai mult decât o unitate; a înfrunghiat o mentalitate operațională dedicată, evidențiată de coordonarea intervențiilor tehnice rapide în regim de alertă.

14 iulie – Ziua Transmisioniștilor Militari

„Comunicarea este forța invizibilă care ține o armată unită”.

În 1873, prin Înaltul Decret nr. 1303, lua naștere prima subunitate de transmisiuni a Armatei Române, marcând începutul unei specializări esențiale pentru orice structură militară modernă: Arma Comunicații. De atunci și până astăzi, transmisioniștii militari au devenit veritabila „rețea nervoasă” a forțelor armate, asigurând permanent coordonarea, comanda și succesul misiunilor.

Într-o eră în care informația este armă și scut deopotrivă, rolul transmisioniștilor este mai important ca niciodată. De la comunicații radio și prin satelit, la rețele informatice, criptografie, securitate cibernetică și război electronic, acești profesioniști garantează, atât funcționalitatea sistemului militar, cât și apărarea acestuia împotriva amenințărilor electronice și informatice.

Detașamentul „Carpathian Vipers” le-a transmis cu respect și recunoștință un sincer „La mulți ani!” tuturor transmisioniștilor militari și le-a mulțumit pentru profesionalismul, discreția și devotamentul cu care, zi de zi, mențin legătura vitală dintre decizie și acțiune, transmițându-le, de asemenea, că sunt garanții unei armate care comunică, acționează și învinge.

Text: „Carpathian Vipers”; foto: Ionuț Săvescu

Moștenirea operațională și finalul misiunii

La predarea responsabilităților detașamentelor maghiar și spaniol pe 1 august 2025, Baza Šiauliai a fost recunoscută ca un microcosm al solidarității nord-atlantice.

La eveniment au fost prezenți șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi, și locțiitorul comandantului Comandamentului Forțelor Întrunite, general de brigadă Gheorghe Maxim, alături de reprezentanți ai Forțelor Aeriene din Portugalia, Ungaria și Spania.

Ceremonia a simbolizat continuitatea angajamentului comun al statelor aliate pentru protejarea spațiului aerian al NATO și consolidarea securității regionale. Rotația detașamentului român „Carpathian Vipers” se încheie după patru luni de activitate alături de partenerii polonezi și portughezi, în sprijinul apărării colective.

Transferul responsabilităților către detașamentele din Ungaria și Spania subliniază caracterul rotativ, coerent și solidar al acestei misiuni esențiale pentru flancul estic al Alianței.

Valoarea reală a misiunii a depășit însă festivitățile. Integrarea perfectă a avioanelor F-16 românești în arhitectura de apărare NATO – de la compatibilitatea sistemelor de schimb de date tactice până la procedurile comune de luptă electronică – a demonstrat în mod concret că o țară cu resurse moderate poate fi un pilon de încredere al apărării colective.

Dimensiunea umană, interacțiunile între parteneri, au completat misiunea tehnică, relevând că adevărata forță a NATO rezidă și în țesătura relațiilor personale dintre membrii aliaților.

Pe parcursul celor patru luni, „Carpathian Vipers” a fost mai mult decât un detașament de Poliție Aeriană. A funcționat ca un ambasador al credinței în valorile transatlantice și a constituit un simbol tangibil al angajamentului ferm al României față de securitatea colectivă.

„Carpathian Vipers” va rămâne o poveste de excepție a pregătirii, operativității și solidarității transatlantice – scrisă cu aeronavele F-16 pe cerul baltic și cu pasiune în inima militarilor români.

Datorie împlinită, onoare păstrată!

Text: Adrian Sultanoiu, foto: Ionuț Săvescu

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi, a salutat profesionalismul militarilor. Misiunea detașamentului a fost de a proteja integritatea spațiului aerian al Țărilor Baltice și a reprezentat o componentă fundamentală a angajamentului NATO față de membrii săi. Avioanele de luptă F-16 Fighting Falcon au asigurat permanent avertizarea timpurie și intervenția pentru clarificarea situației aeriene, aplicând măsurile legale împotriva aeronavelor care au utilizat neautorizat spațiul aerian al Țărilor Baltice

Detașamentul „Carpathian Vipers” s-a întors acasă! În data de 1 august, a început procesul de redислоcare etapizată a întregului detașament „Carpathian Vipers” în România, iar aeronavele de luptă F-16 Fighting Falcon au aterizat, în jurul orei 14.30, în Baza 86 Aeriană „Locotenent Aviator Gheorghe Mociorniță”

SKY LORDS

SE INSTRUIESC PENTRU CERUL SENIN AL ROMÂNIEI

Escadrila 48 Aviație Vânătoare a Bazei 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” de la Câmpia Turzii face pași importanți către operaționalizare. Sunt antrenamente zilnice, se zboară intens, ziua și noaptea, iar infrastructura de aerodrom s-a dezvoltat vizibil. Sky Lords (Lorzii cerului), așa cum este denumită structura, se pregătesc, atât în mediu național, cât și internațional, prin participarea la diferite exerciții, chiar împreună cu alte categorii de forțe.

Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” de la Câmpia Turzii este în plin proces de dezvoltare, atât la nivel de structuri, cât și la infrastructura de aerodrom. Sunt pași mari, în conformitate cu toate deciziile politico-militare luate de România. Militarii din Escadrila 48 Aviație Vânătoare, prin tot ceea ce fac în fiecare zi, sunt demni urmași ai înaintașilor, prin preluarea numelui de la escadrila ce a fost parte a Grupului 9 Vânătoare în al Doilea Război Mondial.

Am fost câteva zile alături de Sky Lords, aviatorii transilvani ce exploatează aeronavele F-16 Fighting Falcon. Se parcurg cu atenție, implicare și responsabilitate toți pașii ce privesc operaționalizarea structurii conform standardelor naționale, dar și NATO. Media de vârstă a militarilor Escadrilei 48 Aviație Vânătoare este undeva între 30-35 de ani. O mare parte a personalului navigant a absolvit cursul de trecere pe aeronava F-16 în Baza 86 Aeriană, în cadrul Centrului

European de Pregătire pe aeronava F-16 (EFTC) sau în cadrul Escadrilei 53 Aviație Vânătoare. Cei mai mulți dintre ei s-au instruit în Norvegia, unde au beneficiat de experiența partenerilor. A urmat o perioadă de perfecționare la Borcea, iar odată cu aducerea aeronavelor F-16 la Câmpia Turzii, personalul tehnico-ingenieresc a pus în practică cunoștințele acumulate.

Mai mult decât atât, tinerii absolvenți ai Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene, repartizați în escadrilă, au parcurs cursul de trecere la exploatare la Câmpia Turzii. Așa că, Sky Lords se formează ca un colectiv coeziv, unde încrederea și cooperarea sunt elemente definitorii ale echipei. Comunicarea clară și colaborarea strânsă între piloți și tehnicieni permit o pregătire rapidă și precisă a aeronavelor, rezolvarea eficientă a problemelor tehnice și executarea în siguranță a misiunilor de zbor.

Pe timpul vizitei de documentare, chiar dacă temperaturile au crescut de multe ori în preajma codurilor roșii, iar la nivelul bretelelor aeroportului canicula a devenit ceva obișnuit, inginerii și maiștrii militari au pregătit aeronavele pentru zbor în fiecare zi, au executat verificările necesare, au asistat piloții în procesul pornirii motorului și au refăcut capacitatea aeronavelor F-16 după fiecare misiune. În turnul de control, totul a fost supravegheat cu atenție și responsabilitate, apoi, după briefinguri au urmat zborurile. De la simplu la complex, Sky Lords se instruiesc asiduu, astfel încât la evaluările naționale și NATO să obțină calificativele maxime. Pentru că da, se muncește mult, se pune suflet și inimă în tot ceea ce se întâmplă pe aerodromul transilvan.

„Programul de antrenament și instrucție al escadrilei se desfășoară zilnic, de luni până vineri, după un plan dinainte stabilit, care include

etape de pregătire aer-aer și aer-sol, atât ziua, cât și noaptea. În cadrul primului stadiu de instruire executăm misiuni de luptă aeriană, interceptări tactice și Air Combat Training, iar în cadrul celui de-al doilea executăm trageri cu bombardament real și simulat în diverse poligoane din țară și misiuni de sprijin aerian apropiat în colaborare cu Forțele Terestre. Pe lângă aceste faze de instruire, escadrila participă la diverse exerciții naționale și internaționale. Astfel, în acest an Escadrila 48 Aviație Vânătoare Sky Lords a participat în premieră la exercițiul multinațional RAMSTEIN FLAG 2025, fiind dislocată în Baza Fairford, Marea Britanie, unde ni s-a confirmat faptul că suntem pe drumul cel bun, acum, pe timpul derulării procesului de operaționalizare a structurii noastre”, a afirmat locotenent-comandorul Romina Mirza, pilot F-16 Fighting Falcon.

Text: Lucian Irimia, Foto: Alexandru Aioanei

MISIUNI COMUNE DE INSTRUIRE ȘI APĂRARE AERIANĂ DESFĂȘURATE ÎN SPAȚIUL AERIAN NAȚIONAL ÎMPREUNĂ CU DETAȘAMENTUL FORȚELOR AERIENE ITALIENE

În perioada martie–iulie 2025, în baza angajamentelor asumate în cadrul NATO și al cooperării bilaterale dintre România și Italia, Forțele Aeriene Române au desfășurat misiuni comune de instruire și de tip enhanced Air Policing (eAP) împreună cu detașamentul Forțelor Aeriene Italiene dislocat la Baza 57 Aeriană, „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” din Mihail Kogălniceanu.

Detașamentul italian, alcătuit din aproximativ 150 de militari (personal navigant și tehnic) și patru aeronave Eurofighter Typhoon, a acționat sub comandă NATO, în cooperare directă cu structurile Forțelor Aeriene Române, în vederea executării misiunilor de Poliție Aeriană întărită și a consolidării capacităților defensive pe flancul estic al Alianței.

În paralel, au fost organizate misiuni de antrenament aer-aer în spațiul aerian național, care au inclus scenarii tactice avansate, cu accent pe interoperabilitate, coordonare în timp real și aplicarea procedurilor standard NATO. În cadrul unui exercițiu desfășurat la începutul lunii iulie, piloții celor două forțe aeriene au executat misiuni integrate, cu participarea aeronavelor Eurofighter Typhoon și a elicopterelor IAR-330 Puma, în zona de sud-est a țării.

Scenariile au vizat, printre altele:

- interceptarea aeriană a țintelor cu viteză redusă;

- reacția rapidă în cazul unor incidente simulate;
- testarea sistemelor C2 (comandă și control) în condiții operative.

Aceste activități au urmărit menținerea unui nivel ridicat de pregătire operațională și consolidarea parteneriatului strategic bilateral, în conformitate cu standardele Alianței Nord-Atlantice privind asigurarea securității spațiului aerian aliat.

Misiunea detașamentului italian s-a încheiat oficial în data de 23 iulie 2025, printr-o ceremonie organizată la Baza 57 Aeriană. În continuarea rotației aliate în cadrul misiunii eAP, Forțele Aeriene Germane au preluat responsabilitățile operaționale în România.

Text: Ioana-Cristina Teșanu, foto: Bianca Dedu, Roberto Dell'Erba, Aeronautica Militare, Baza 86 Aeriană

Ceremonia de încheiere a misiunii detașamentului Forțelor Aeriene Italiene, sosit în luna martie în România, a avut loc în data de 23 iulie 2025, la Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, de la Mihail Kogălniceanu

Aeronave Eurofighter Typhoon au aterizat la Mihail Kogălniceanu

Cinci aeronave Eurofighter Typhoon ale Forțelor Aeriene Germane au aterizat în data de 29 iulie, în Baza 57 Aeriană de la Mihail Kogălniceanu.

Detașamentul Forțelor Aeriene Germane a preluat, începând cu 1 august, misiunea de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO de la detașamentul Forțelor Aeriene Italiene.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Alex Nițu

Ceremonia de certificare a detașamentului german

În data de 12 august 2025, la Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu, a avut loc ceremonia de certificare NATO a detașamentului Forțelor Aeriene Germane în vederea executării Serviciului de Poliție Aeriană întărită.

La activitate au fost prezenți membri ai Ambasadei Germaniei la București, reprezentanți ai NATO și ai Forțelor Aeriene Germane, precum

și comandantul Comandamentului Componentei Aeriene din România. Detașamentul german, format din aproximativ 170 de militari (piloți și personal tehnic) cu cinci aeronave Eurofighter Typhoon, execută misiuni de poliție aeriană în următoarele opt luni, alături de militari ai Forțelor Aeriene Române, sub comanda NATO.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bianca Dedu, Meike Saskia

Vizita unei delegații a Departamentului Apărării al SUA la Baza 57 Aeriană

În data de 26 iulie, Baza 57 Aeriană, „Căpitan Aviator Constantin Cantacuznio” a avut onoarea de a primi delegația Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii, condusă de domnul David Baker. Vizita a fost parte a unui tur strategic al unor obiective militare esențiale pentru România și NATO.

Activitatea a subliniat angajamentul comun al României și Statelor Unite pentru consolidarea securității regionale, în cadrul NATO, dar și cooperarea continuă în spiritul parteneriatului strategic bilateral.

Sursa: Baza 57 Aeriană, foto: Bianca Dedu

Ministrul apărării și șeful SMap, vizită la Baza 71 Aeriană

În data de 18 septembrie, ministrul apărării naționale, Ionuț Moșteanu, și șeful Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiuță Vlad, au vizitat Baza 71 Aeriană, „General Emanoil Ionescu” din Câmpia Turzii, un punct esențial pentru siguranța spațiului aerian și pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de România în cadrul NATO.

Cei doi oficiali au avut întâlniri cu comanda unității și cu militarii români și aliați care desfășoară activități de instruire în cadrul bazei, prilej cu care au apreciat transformarea accelerată din ultimii ani și rolul strategic dobândit de Baza 71 Aeriană atât la nivel național, cât și în cadrul NATO.

„Escadrila 48 Aviație Vânătoare, echipată cu aeronave F-16, reprezintă o capacitate esențială pentru siguranța spațiului aerian și pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de România în cadrul NATO. Forța reală a acestei baze aeriene este însă dată de oamenii săi – o echipă de comandă tânără și un corp de cadre dedicat, care îmbină tradiția cu profesionalismul și inovația”, a declarat ministrul apărării naționale.

La rândul său, șeful Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiuță Vlad, a evidențiat că „militarii Bazei 71 Aeriene confirmă, prin nivelul ridicat de pregătire și prin misiunile îndeplinite zilnic, capacitatea României de a acționa integrat alături de aliați și de a asigura securitatea spațiului aerian național”.

Sursa: Baza 71 Aeriană

Oficialii s-au întâlnit cu conducătorii unității militare și cu personalul militar român și aliat implicat în programe de instruire subliniind modernizarea accelerată a bazei și importanța sa strategică pentru țară și Alianța Nord-Atlantică

Proceduri comune de colaborare

În data de 21.08.2025, la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene a avut loc semnarea unei proceduri comune de colaborare între Autoritatea Aeronautică Militară Națională (AAMN) și Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (AIAS).

La activitate au participat generalul-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi în calitate de șef AAMN, șeful Secției Siguranță Aeronautică, comandor Mihai Manolache și directorul general al Autorității de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, domnul Cristian Tecuceanu, precum și comandorul Bogdan Dogaru ca reprezentant al structurii Executive AAMN.

Procedura stabilește modalitatea de colaborare a celor două instituții pe timpul investigației evenimentelor de aviație în care sunt implicate structuri militare și civile care desfășoară activități aeronautice.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bogdan Pantilimon

Șeful Forțelor Aeriene Germane în vizită la MK

În data de 20 august 2025, Baza 57 Aeriană Mihail Kogălniceanu a găzduit vizita șefului Forțelor Aeriene Germane, general-locotenent Holger Neumann, în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi.

Detășamentul Forțelor Aeriene Germane a preluat misiunea de Poliție Aeriană întărită (enhanced Air Policing) sub comandă NATO începând cu 1 august 2025.

Misiunile de Poliție Aeriană desfășurate în comun contribuie la dezvoltarea capacității de reacție și descurajare, precum și la consolidarea interoperabilității dintre Forțele Aeriene Române și Forțele Aeriene Germane.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bianca Dedu

Vizita șefului Forțelor Aeriene Germane reconfirmă importanța României ca stat-cheie în arhitectura de securitate euro-atlantică și marchează un nou pas în întărirea relațiilor de apărare dintre cele două țări

Comandantul Forțelor Aeriene ale Turciei în România

Comandantul Forțelor Aeriene ale Turciei a confirmat, încă o dată, excelența colaborare dintre Forțele Aeriene ale celor două țări

În perioada 1-3 iulie 2025, la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene, la Comandamentul Componentei Aeriene și la Baza 71 Aeriană, a avut loc vizita delegației condusă de generalul Ziya Cemal Kadioğlu, comandantul Forțelor Aeriene ale Turciei.

Delegația Forțelor Aeriene Române a fost condusă de șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi. Activitățile desfășurate pe parcursul vizitei au contribuit la dezvoltarea și consolidarea planurilor de cooperare militară între cele două structuri, asigurând reprezentarea la nivel înalt și promovarea intereselor României în domeniu și a constituit o oportunitate pentru detalierea posibilităților de cooperare pe linia desfășurării misiunilor de Poliție Aeriană întărită (eAP), a misiunilor din cadrul activităților de Vigilență Aeriană întărită (eVA), precum și a exercițiilor și a evaluărilor.

Sursa: BIRP SMFA

Generalul-maior Constantin Dobre, un adevărat profesionist al zborului, o viață dedicată Forțelor Aeriene

Generalul-maior Constantin Dobre, o carieră închinată zborului

Forțele Aeriene Române și-au luat rămas-bun, într-un cadru solemn, de la unul dintre ofițerii săi de marcă – generalul-maior Constantin Dobre, loțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene. Ceremonia militară de trecere în rezervă a avut loc în data de 27 august la sediul instituției, în prezența șefului Statului Major al Apărării, generalul Gheorghiuță Vlad, șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi și a camarazilor alături de care a slujit zeci de ani sub semnul disciplinei și al onoarei.

Cariera sa militară a început odată cu pașii timizi ai adolescentului care alegea să intre pe porțile Liceului Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza, în 1980. Au urmat anii de pregătire la Școala Militară de Ofițeri de Aviație „Aurel Vlaicu”, unde și-a desăvârșit vocația de aviator, promoția 1988. De atunci, viața sa a fost legată indestructibil de cer și de avioanele pe care le-a pilotat, acumulând peste 980 de ore de zbor, dintre care mai bine de 850 pe MiG-21 LanceR – aeronava emblematică a Forțelor Aeriene. Dincolo de orele petrecute la manșă, generalul-maior Dobre a fost un comandant respectat și un instructor dedicat. A format generații de piloți, a fost comandant de escadrilă, apoi s-a aflat la comanda Bazei 86 Aeriană și a îndeplinit funcții de conducere în Statul Major al Forțelor Aeriene. Prin toată activitatea sa a contribuit la consolidarea

capacității operaționale a aviației de luptă românești. Între 2021 și 2025, a reprezentat Statul Major al Apărării la Comandamentul Suprem al Puterilor Aliate din Europa (SHAPE), aducând experiența sa în sprijinul cooperării României cu structurile NATO.

În toți acești ani, profesionalismul, modestia și devotamentul l-au definit, iar camarazii îl descriu ca pe un om al datoriei, al echilibrului și al încrederii. Retragerea sa din activitate lasă în urmă o carieră de referință și o moștenire profesională pe care tinerii aviatori o vor continua. La finalul ceremoniei, mesajele de respect au sintetizat recunoștința unui întreg colectiv, iar urarea adresată, potrivit tradiției aviatorilor, a fost simplă și cuprinzătoare: „Cer senin, domnule general!”.

Text: Ioana-Cristina Teșanu, foto: Alex Nițu

La finalul ceremoniei, șeful Statului Major al Apărării și șeful Statului Major al Forțelor Aeriene i-au înmănat generalului-maior Dobre simboluri ale aprecierii unei cariere de excepție

19 septembrie - Ziua Artileriei și Rachetelor Antiaeriene un omagiu tradiției și devotamentului militar

La Capu Midia, în inima apărării antiaeriene românești, a fost sărbătorită Ziua Artileriei și Rachetelor Antiaeriene, o zi cu profunde semnificații istorice și militare.

Ceremonia a reunit militari, oficialități și invitați, în prezența loțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Aurel-Cezar Stănculescu. Acesta a transmis un mesaj de recunoștință pentru profesionalismul și spiritul de sacrificiu al celor care servesc arma „rachete și artileriile antiaeriană”.

După primirea onorului și intonarea Imnului Național, momentul de rugăciune și binecuvântare a fost adus de un sobor de preoți condus de Înaltpreasfințitul Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, care a oficiat serviciul religios în memoria eroilor și pentru ocrotirea militarilor de astăzi.

A urmat înmânarea unor distincții militare care s-au remarcat prin profesionalism în activitate.

Atmosfera solemnă a fost urmată de defilarea plutoanelor formate din militari ai Școlii

de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, cursanți, cadre ale Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer și ale Regimentului 53 Rachete Antiaeriene, alături de militarii detașamentului francez dislocat la Capu Midia.

În semn de continuitate și respect față de tradiție, ceremonia s-a încheiat cu sfințirea unei troițe ridicate în incinta unității, un simbol al credinței și al legăturii dintre generațiile de militari. Troița a fost oferită de șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, ca expresie a recunoștinței față de cei care, prin dăruire și sacrificiu, au scris istoria apărării antiaeriene românești. Comandantul școlii, colonelul Valeriu Călin, a primit și o diplomă de recunoștință din partea Asociației Cultul Eroilor „Regina Maria”.

Evenimentul a fost, pe lângă o celebrare a unei arme esențiale pentru siguranța țării, și o mărturie a camaraderiei și cooperării internaționale, sub semnul responsabilității comune pentru apărarea spațiului aerian al României și al NATO.

Text și foto: Anca Medrea

EXPOZIȚIA „MARI AVIATORI ROMÂNI ÎN CEL DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL ȘI FLOTILA DE HIDROAVIAȚIE”

Istoria aviației militare constituie un reper și un simbol pentru generațiile actuale

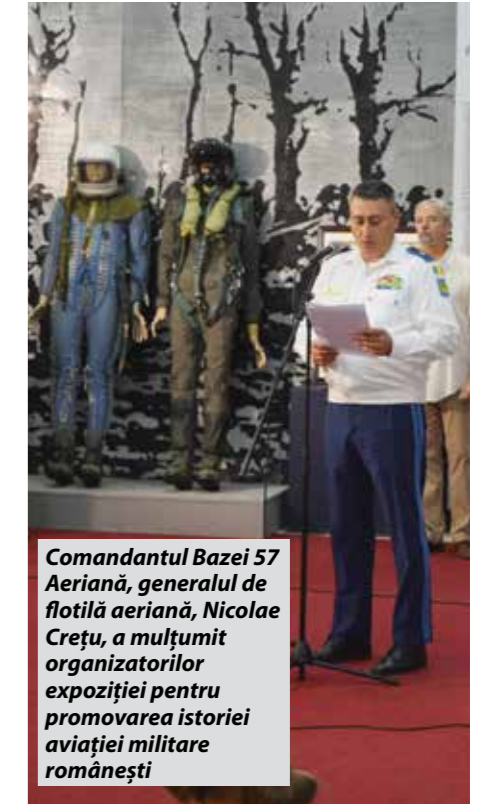

Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” a fost prezentă, la jumătatea lunii august, la vernisajul expoziției „Mari aviatori români în cel de-al Doilea Război Mondial și Flotila de Hidroaviație”, organizată la Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I” – Filiala Constanța.

Evenimentul a adus un omagiu unor figuri emblematiche ale aviației militare românești, precum Constantin Cantacuzino, Horia Agarici, Ioan Milu, Emil Droc, Eugen Părvulescu, Dan Vizanty, Alexandru Frim, Gheorghe Borcescu și Traian Popteanu, marcând totodată 100 de ani de la primul hidroavion românesc GETTA și 105 ani de la înființarea Flotilei de Hidroaviație.

Pentru militarii Bazei 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, acest vernisaj a fost un moment de cinstire a celui al cărui nume îl are baza și a tuturor eroilor care au scris istoria aviației românești.

Expoziția a oferit oportunitatea de a descoperi povești impresionante despre eroii aerului românesc și activitatea Flotilei de hidroaviație în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, o parte importantă și glorioasă a istoriei militare românești și poveștile acestor oameni extraordinari, care au ridicat aripile României spre cer.

Comandantul Bazei 57 Aeriană, generalul de flotilă aeriană, Nicolae Crețu, a mulțumit organizatorilor expoziției pentru promovarea istoriei aviației militare românești

CÂND ARIPILE DEVIN LEGENDĂ: 81 DE ANI DE LA ZBORUL SPRE NEMURIRE

La 18 august 1944, cerul României și-a pierdut una dintre cele mai strălucitoare stele. Căpitanul aviator Alexandru Șerbănescu, „șoimul din Colonești”, a pornit în ultimul său zbor, scriindu-și numele în cartea de aur a eroilor națiunii.

La 81 de ani de la acel moment, colectivul Bazei 95 Aeriană și reprezentanții ai Fundației „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu” - Filiala Bacău, i-au adus un omagiu printr-o ceremonie militară și religioasă, în semn de profundă recunoștință față de cavalerul cerului și asul așilor, apărător neclintit al prestigiului aviației naționale. Îi purtăm cu onoare și recunoștință numele, un

nume care ne inspiră zi de zi și ne amintește de sacrificiul suprem al celui care a ridicat prestigiul aripilor românești.

Alexandru Șerbănescu a fost un zburător cu inima cât întreg cerul țării. Pentru el, zborul nu era doar o profesie, ci sublimul absolut.

A căzut la datorie la Rușavățu-Viperești, județul Buzău, rămânând pentru totdeauna un simbol al eroismului și al dăruirii față de patrie.

Veșnică recunoștință pentru o viață închinată aripilor românești și pentru un zburător care, dincolo de timp și spațiu, a devenit legendă!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Veșnică recunoștință unei vieți dedicate în cinstea aripilor românești și unui zburător spre nemurire!

Comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, general de brigadă Bogdan-Nicolae Istrate, a subliniat în discursul său atât importanța misiunilor marii unități, cât și profesionalismul și implicarea militarilor acesteia

52 DE ANI DE EXCELENȚĂ, DEVOTAMENT, SACRIFICIU ȘI MISIUNI ÎNDEPLINITE CU ONOARE

În data de 1 august 2025, a avut loc la sediul Comandamentului Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer ceremonia militară de sărbătorire a 52 de ani de la înființarea marii unități.

„La ceas aniversar, Brigada 1 Rachete Sol-Aer aniversază peste jumătate de secol, nu doar de existență, ci de neîntreruptă executare a unor misiuni de luptă complexe, pe timp de pace!

Cei 52 de ani au însemnat munca unor militari deosebiți, a căror activitate și pricepere au avut efecte majore în menținerea tehnicii în stare de operativitate și în formarea multor generații de specialiști în apărarea antiaeriană.

Noi, cei care acum servim patria sub stindardul de luptă al Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, ne străduim din răspuțeri să continuăm dezvoltarea și îmbunătățirea modului nostru de a ne instrui și lupta. Trebuie să avem în continuare o implicare totală pentru îndeplinirea misiunilor încredințate.

În această zi importantă pentru noi, doresc să îmi exprim înalta recunoștință întregului personal al Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, care, prin muncă și dăruire, prin multe sacrificii personale, a reușit în trecut și reușește în prezent executarea misiunilor încredințate.

Vă adresez tuturor FELICITĂRI și un călduros LA MULȚI ANI, cu prilejul aniversării a 52 de ani de existență a Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer!”, a transmis comandantul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer, general de brigadă Bogdan-Nicolae Istrate, personalului militar și civil adunat la sediul Comandamentului Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer cu ocazia sărbătoririi a 52 de ani de la înființarea marii unități.

Text: Mihaela Ristea, foto: Sebastian Avram

Militarii Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer își îndeplinesc misiunea cu onoare și profesionalism, fiind continuatorii unei arme care, de mai bine de un secol, apără spațiul aerian al României

Onorăm istoria și tradiția Aripilor Românești la împlinirea a 90 de ani a Monumentului „Eroilor Aerului”

Realizarea monumentului a început în anul 1928. Opera aparține sculptorilor Lidia Kotzebue și Iosif Fekete și simbolizează „Sacrificiul Eroilor Aerului” și „Victoria Aviației”. Lucrările au fost finalizate în anul 1935, marcând un moment important în istoria culturală și tehnologică a României interbelice.

De-a lungul timpului, statuia a devenit un punct de reper al Capitalei dar și un loc de reculegere și respect pentru toți cei care și-au dedicat viața zborului.

La 90 de ani de la ridicarea sa, Monumentul „Eroilor Aerului” denumit și Statuia lui Icar, continuă să inspire generații întregi, rămânând un simbol al începuturilor aviației românești, un simbol al vieții și al victoriei aviației române!

Anul acesta se împlinesc 90 de ani de când, la data de 20 iulie 1935, de ziua Sfântului Ilie Tesviteanul, ocrotitorul aviatorilor, în prezența regelui Carol al II-lea și a Guvernului României a avut loc solemnitatea dezvelirii Monumentului „Eroilor Aerului”, unul dintre cele mai emblematice lucrări de artă monumentală din Piața Aviatorilor, București, un omagiu adus eroilor aerului, memoriei aviatorilor și spiritului îndrăzneț al pionierilor aviației românești, un simbol al curajului, sacrificiului și aspirației spre înălțimi al aviatorilor militari și civili.

Baza 90 Transport Aerian Otopeni „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu” se înclină cu respect în fața istoriei, tradiției și zborului pe tărâmul românesc, onorând, ca în fiecare an, prin survol aerian la Monumentul „Eroilor Aerului” cu ocazia Zilei Aviației Române și a Forțelor Aeriene Române.

Text: Lăcrămioara David, foto: Radu Postelnicu, Lăcrămioara David

VIAȚĂ DE EROU:

Veteranul de război Ion Rusu, alături de familie și prieteni la aniversarea celor 103 ani de viață

103 DE ANI DE DEMNITATE ȘI SACRIFICIU

Cu prilejul aniversării a 103 ani de către locotenent-colonelul în retragere Ion Rusu, veteran de război, reprezentanți ai Bazei 95 Aeriană, ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război „General Eremia Grigorescu” – filiala Bacău și ai Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” – filiala Bacău l-au sărbătorit pentru a-i arăta prețuirea, recunoștința și admirația pe care le merită cu desăvârșire.

Veteranul nostru, născut în data de 23 iulie 1922, a fost felicitat pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu dovedite în luptele pentru apărarea patriei, în cel de-al Doilea Război Mondial.

„Sunt recunoscător lui Dumnezeu că m-a ținut sănătos și mi-a îngăduit să ajung până în acest moment. Mă simt foarte bine și, recunosc, tot ce-mi doresc acum este să mă bucur de o masă bună și de puțină odihnă. Vă mulțumesc din suflet tuturor celor care ați venit să mă felicitați astăzi!”, a spus locotenent-colonelul (rtr.) Ion Rusu.

La mulți ani, bravo veteran de război, la împlinirea vârstei de 103 ani!

Sursa: Baza 95 Aeriană

20 IULIE

ZIUA AVIAȚIEI ROMÂNE ȘI A FORTELOR AERIENE

La Monumentul Eroilor Aerului din Piața Aviatorilor București, s-a desfășurat o ceremonie militară și religioasă cu depuneri de coroane de flori în memoria eroilor aviatori. În timpul ceremoniei, pe cer au evoluat aeronave militare aparținând Forțelor Aeriene Române, precum: F-16 Fighting Falcon, C-130 Hercules, C-27 J Spartan, AN-30, IAK-52, IAR-330 și IAR-99, elicoptere EC-135 SMURD, S-70M Black Hawk și o aeronavă Learjet 75 aparținând Ministerului Afacerilor Interne, precum și elicoptere tip SA-365 Dauphin ale Serviciului Român de Informații, o aeronavă Boeing 737 TAROM și aeronave Extra 300, aparținând Aeroclubului României, alături de care au evoluat aeronave de tip Eurofighter Typhoon ale Forțelor Aeriene Italiene. Survolul aeronavelor militare și civile a fost cel mai așteptat moment al zilei și a atras, și anul acesta, un public numeros pe Bulevardul Aviatorilor din Capitală.

La ceremonia militară și religioasă au participat premierul Ilie Bolojan, ministrul apărării naționale, Ionuț Moșteanu, ministrul afacerilor externe, Oana Țoiu, șeful Departamentului pentru Situații de Urgență, Raed Arafat. Aviația este o forță esențială în securitatea și capacitatea de reacție a țării, care susține apărarea națională și prezența noastră credibilă în cadrul Alianței Nord-Atlantice.

„Avem oameni care își fac treaba zi de zi, în uniformă sau în civil, în zbor, în hangar, în centrele de comandă sau în școlile de aviație. Aceștia lucrează cu disciplină, cu seriozitate și cu responsabilitate într-un sistem care are nevoie de investiții consistente, echipamente moderne și un cadru clar pentru dezvoltare”, a afirmat Ilie Bolojan, prezent la ceremonie.

De asemenea, cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de la înființare, în semn de apreciere pentru rezultatele obținute, șeful de misiune Dan a conferit Ordinul Virtutea Aeronautică în grad de Ofițer, cu însemn de pace, pentru militari, Drapelului de Luptă al Comandamentului Componentei Aeriene „General comandant aviator Ermil Gheorghiu”.

Detașamentul Carpathian Vipers, dislocat în Lituania pentru executarea misiunii de Poliție Aeriană întărită, a marcat sărbătorirea acestei zile printr-o ceremonie în cadrul căreia au fost conferite Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene și Emblema de Merit în Serviciul Armatei României

clasa a III-a militarilor care s-au remarcat. „Aviația nu înseamnă doar tehnică și proceduri. Înseamnă curaj, disciplină și o pasiune aparte pentru zbor. Fiecare zbor executat este o promisiune onorată față de țară și față de partenerii noștri din NATO”, a transmis comandantul detașamentului.

La Camp Butmir, Sarajevo, în prezența comandantului EUFOR, general-maior Florin-Marian Barbu, militarii detașamentului „Dacian Pumas”, participanți la operația EUFOR ALTHEA, au organizat o ceremonie militară unde s-a dezvelit un monument dedicat personalului din cadrul Forțelor Aeriene Române care a participat, de-a lungul timpului, la operația EUFOR ALTHEA. Au fost oferite unor cadre militare Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene Române și Emblema de Merit în Serviciul Armatei, clasa a III-a, și s-au acordat premiile la concursul Omul Anului.

La Monumentul Eroilor din Vama Buzăului, reprezentanții Academiei Forțelor Aeriene Henri Coandă au adus un omagiu celor care și-au dăruit viața pentru apărarea spațiului aerian al României. Au fost evocate faptele glorioase ale trecutului și angajamentul prezentului – acela de a pregăti generații de aviatori, rachetiști și radiolocatoriști dedicați, capabili să ducă mai departe valorile onoarei, disciplinei și excelenței.

**Sursa: BIRP SMFA,
foto: Adrian Sultănoiu, Bogdan Pantilimon**

SĂRBĂTORIM CURAJUL ȘI PROFESIONALISMUL
 Activități dedicate Zilei Aviației Române și a Forțelor Aeriene

„Voi susține fără rezerve programele de modernizare a bazelor aeriene și de înzestrare a Forțelor Aeriene – elemente fundamentale pentru o capacitate defensivă robustă și compatibilă cu cele mai înalte standarde NATO”.
 Ionuț Moșteanu, ministrul apărării naționale

Festivități la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene

Cu ocazia Zilei Aviației Române și a Forțelor Aeriene, în data de 18 iulie 2025, la sediul Statului Major al Forțelor Aeriene s-a desfășurat o ceremonie militară și religioasă. În cadrul activității au fost acordate distincții militare și onorifice unor cadre militare și a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care Statul Major al Forțelor Aeriene cooperează.

În continuare a avut loc festivitatea de premiere a personalului desemnat câștigător la concursul „Omul anului 2024”.

Trofee au fost înmânate câștigătorilor de către loțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre, care i-a felicitat pentru dedicare și profesionalism.

Concursul „Omul Anului” are ca obiectiv recompensarea valorii profesionale și manageriale a personalului militar și civil care a contribuit, în decursul anului 2024, la menținerea unei imagini pozitive a instituției militare și la creșterea vizibilității structurilor din compunerea Statului Major al Forțelor Aeriene la nivel local, național și internațional.

La aceeași festivitate a avut loc și înmânarea primului grad de ofițer, sublocotenent de aviație, absolventului Academiei Forțelor Aeriene din Statele Unite ale Americii, Andrei Octavian Cojocaru.

Felicitări și mult succes în continuare!

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bogdan Pantilimon

Loțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre și loțiitorul pentru Operații și Instrucție, general de flotilă aeriană, Ioan Mischie

Loțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre a acordat distincții militare, cu ocazia Zilei Aviației Române și a Forțelor Aeriene

De Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene, celebrăm curajul, devotamentul și tradiția celor care au scris – și continuă să scrie – istoria zborului sub tricolor. Este o zi în care ne plecăm frunțile în fața eroilor aviației și ai Forțelor Aeriene, a celor care au ales cerul ca loc de onoare și de sacrificiu.

Într-un cadru solemn, la Monumentul Eroilor din Vama Buzăului, reprezentanții Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” au adus un omagiu celor care și-au dăruit viața pentru apărarea spațiului aerian al României.

Cu inima plină de recunoștință, au evocat nu doar faptele glorioase ale trecutului, ci și angajamentul prezentului – acela de a pregăti generații de aviatori, rachetiști și radiolocatoriști dedicați, capabili să ducă mai departe valorile onoarei, disciplinei și excelenței.

Sub binecuvântarea Sfântului Ilie Tesviteanul, patronul spiritual al aviatorilor și al Forțelor Aeriene, reafirmăm misiunea noastră: aceea de a servi cerul și țara cu profesionalism, loialitate și curaj.

La mulți ani Aviației Române și Forțelor Aeriene!

Cinste eternă eroilor aerului!

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

Depunere de coroane la Monumentul Eroilor din Vama Buzăului

Reprezentanții Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” au depus coroane de flori în memoria eroilor aviatori

Militarii Bazei 95 Aeriană și-au prezentat omagiul eroilor aviatori, eroi cărora le datorăm nu doar recunoștință, ci și angajamentul de a păstra valorile pentru care au luptat: unitatea, libertatea și credința

Sărbătorită în fiecare an pe 20 iulie, sub patronajul Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, patronul spiritual și protectorul aviatorilor români, Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene este un prilej de cinstire a eroilor aerului din toate timpurile.

Cu această ocazie, Baza 95 Aeriană a organizat o ceremonie militară și religioasă în memoria eroilor aviatori, marcând astfel un moment de profund respect și recunoștință față de sacrificiile pe care s-a clădit edificiul aripilor românești.

De asemenea, pentru inițiativă, implicare și îndeplinirea exemplară a atribuțiilor de serviciu, comandantul unității, generalul de flotilă aeriană Ciprian Marin, a oferit recompense personalului care a contribuit la rezultatele deosebite ale Bazei 95 Aeriană.

Felicitări tuturor și mult succes în continuare! Vă dorim cer senin și puterea de a învinge orice furtună!

Sursa: Baza 95 Aeriană

Ceremonie militară în teatrul de operații din Lituania

Comandantul detașamentului „Carpathian Vipers”, comandor Vasile Petrea, a acordat militarilor distincții pentru profesionalism, devotament și rezultate deosebite

Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene reprezintă un moment cu o încărcătură emoțională deosebită pentru toți cei care își fac datoria față de patrie și drapel, în cadrul categoriei noastre de forțe, indiferent de locul în care aceștia își desfășoară activitatea.

Este ziua în care onorăm tradiția, camaraderia, devotamentul și pasiunea pentru zbor, valori care ne definesc în fiecare misiune.

Detașamentul „Carpathian Vipers”, dislocat în Lituania, pentru executarea misiunii de Poliție Aeriană întărită, a marcat sărbătorirea acestei zile printr-o ceremonie în cadrul căreia, în semn de apreciere deosebită a profesionalismului manifestat în îndeplinirea cu responsabilitate a misiunilor încredințate, precum și a rezultatelor meritorii obținute în activitatea profesională, au fost conferite Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene și Emblema de Merit în Serviciul Armatei României clasa a III-a militarilor care s-au remarcat prin dedicare exemplară, spirit de echipă, inițiativă și un nivel ridicat de pregătire.

„Aviația nu înseamnă doar tehnică și proceduri. Înseamnă curaj, disciplină și o pasiune aparte pentru zbor. Fiecare zbor executat este o promisiune onorată față de țară și față de partenerii noștri din NATO”, a transmis comandantul detașamentului.

La mulți ani, Forțelor Aeriene Române!

Text: Florentina Rebeaga, foto: Ionuț Săvescu

Totodată, și în Camp Butmir, Sarajevo, Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene a reprezentat o zi de sărbătoare și cinstire a eroilor aviatori din toate timpurile.

În acest context, în prezența comandantului EUFOR, general-maior Florin-Marian Barbu, militarii detașamentului „Dacian Pumas”, participanți la operația EUFOR ALTHEA, au organizat o ceremonie militară care a constat în dezvelirea unui monument dedicat curajului, sacrificiului și devotamentului personalului din cadrul Forțelor Aeriene Române care a participat, de-a lungul timpului, la operația EUFOR ALTHEA, în Bosnia și Herțegovina.

În acest cadru festiv, în semn de apreciere deosebită a profesionalismului manifestat în îndeplinirea cu responsabilitate a misiunilor încredințate, precum și a rezultatelor meritorii obținute în activitatea profesională, au fost oferite unor cadre militare Emblema de Onoare a

Forțelor Aeriene Române și Emblema de Merit în Serviciul Armatei, clasa a III-a.

De asemenea, s-au acordat și premiile la concursul „Omul Anului”, care a avut ca obiectiv recompensarea valorii profesionale a celor care au contribuit, pe parcursul anului 2024, la menținerea unei imagini pozitive a instituției militare și la creșterea vizibilității structurilor din componența Statului Major al Forțelor Aeriene, la nivel local, național și internațional.

Exercițiile tactice și expoziția statică, organizate de către militarii detașamentului „Dacian Pumas”, au fost momentele care au completat programul activităților dedicate acestei zile.

Felicitări tuturor și mult succes în continuare!

La mulți ani Forțelor Aeriene Române!

Text: Mădălina Burlacu, foto: Mădălina Burlacu, Vlad Ciobanu

Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene, în Camp Butmir, Sarajevo

DETAȘAMENTUL „Dacian Pumas”

PROFESIONALISM ÎN SPRIJINUL MISIUNII

EUFOR ALTHEA

Detașamentul „Dacian Pumas”, rotația a II-a, își încheie misiunea în Bosnia și Herțegovina și predă comanda rotației a III-a în cadrul operației EUFOR ALTHEA

La douăzeci de ani de la debutul operației EUFOR ALTHEA, România își reafirmă angajamentul pentru securitatea regională prin prezența militarilor Forțelor Aeriene Române în teatrul de operații din Bosnia și Herțegovina. Sub numele „Dacian Pumas”, detașamentul de patru elicoptere IAR-330 și aproximativ o sută de militari a scris un nou capitol în istoria cooperării internaționale, între antrenamente MEDEVAC, ceremonii miliare și predarea comenzii către noua rotație.

Bosnia și Herțegovina, două decenii sub semnul păcii

În decembrie 2004, la nouă ani de la încheierea războiului din fosta Iugoslavie, Uniunea Europeană a lansat operația militară EUFOR ALTHEA. Mandatul ONU i-a conferit responsabilitatea de a menține un mediu sigur și stabil în Bosnia și Herțegovina, după retragerea NATO.

De atunci, peste 20 de state membre și parteneri au contribuit cu trupe, între care și România. Anul acesta, când se împlinesc două decenii

de la prima participare, detașamentul „Dacian Pumas” reconfirmă rolul țării noastre în arhitectura de securitate europeană.

Misiunea: salvarea de vieți

Rotația a II-a a „Dacian Pumas” a preluat misiunea cu responsabilități clare: evacuarea medicală (MEDEVAC) 24/7, transport și cercetare. Camp Butmir a devenit baza operațională pentru echipaje, medici și personalul tehnico-ingenieresc, care au trecut printr-o succesiune de antrenamente complexe.

Antrenamentele, desfășurate atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, au vizat operațiuni de evacuare medicală în condiții dificile: aterizări la altitudini ridicate, troliere cu targă atunci când terenul nu permite aterizarea elicopterului și proceduri comune cu personal medical din componența ROL 1, dislocat în Camp Butmir. Scopul este clar — transport rapid și sigur al pacienților către unitățile de îngrijire avansată și salvarea de vieți omenești, prin exersarea tehnicilor, tacticilor și procedurilor operaționale.

Protectorii aripilor rotative

Pe lângă măiestria din misiunile medicale, inginerii și personalul tehnic, au continuat lucrările de mentenanță pentru ca aeronavele IAR-330 să poată efectua zboruri în siguranță. Fără acești specialiști, operarea aeronavelor în teatru ar fi imposibilă, pentru că succesul misiunilor depinde în egală măsură de cei aflați la manșă, dar și de cei din hangar. Printre aceștia, maistrul militar clasa I Florin Anghelide, cu o vechime de 28 de ani în Forțele Aeriene Române, se ocupă de întreținerea instalațiilor radio. „Participarea mea la operația EUFOR ALTHEA reprezintă o oportunitate de a lucra într-un context diferit de cel obișnuit, pentru a menține în stare operațională aeronavele, fiind la prima misiune într-un teatru de operații”.

În privința colaborării din cadrul atelierului de întreținere a instalațiilor radio, consideră că este una foarte productivă, ținând cont de faptul că toți specialiștii cunosc tehnica foarte bine și lucrează cu pasiune și responsabilitate, la cele mai înalte standarde, având satisfacția profesională a îndeplinirii cu succes a tuturor misiunilor încredințate.

Militarii celei de-a II-a rotații a detașamentului „Dacian Pumas”

Personalul tehnico-ingineresc efectuează lucrări de mentenanță și predă piloților aeronavele pentru executarea în siguranță a misiunilor

„Pe cei care pășesc pe drumul aviației, îi sfătuiesc să pună în practică toate cunoștințele acumulate și să se ghideze după deviza «Respect, profesionalism și lucru în echipă», de care ținem cont în această misiune și pe care mi-am însușit-o complet”.

Zborul montan: frumusețe și pericol

Zborul în Bosnia este o combinație între spectacol și risc. Relieful preponderent montan obligă echipajele să fie flexibile, să își adapteze fiecare manevră și să învețe rapid din experiența rotației precedente. Pentru căpitan-comandorul Viorel Păvăleanu, pilot de IAR-330, cu un număr de aproximativ 3.000 de ore de zbor, participarea la operația EUFOR ALTHEA constituie o oportunitate de perfecționare a pregătirii profesionale și, totodată, o confirmare a profesionalismului personalului navigant din Forțele Aeriene Române.

„Integrarea în mediul geografic și climatic specific zonei operaționale a fost facilitată de transferul de informații de la colegii din rotația anterioară. Am găsit o zonă cu un relief preponderent montan și cu un climat neașteptat de cald. Dacă adăugăm lipsa informațiilor despre obstacole și existența unui număr limitat de locuri de aterizare obținem cea mai mare provocare – executarea misiunilor cu succes în condiții de siguranță. Am menționat siguranță și din perspectiva funcției pe care o ocup în detașament, aceea de instructor pentru securitatea zborului. Fără îndoială, ne vom îndeplini cu succes toate misiunile încredințate. Peisajele sunt spectaculoase, dar provocările sunt pe măsură. Lipsa informațiilor despre obstacole, puținele locuri de aterizare și condițiile meteo schimbătoare fac ca fiecare misiune să fie un test. Cu toate acestea, sunt încrezător în pregătirea colegilor mei și în profesionalismul lor” – căpitan-comandor Viorel Păvăleanu.

Maistrul militar clasa I Florin Anghelide se ocupă de întreținerea instalațiilor radio

Militarii celei de-a II-a rotații a detașamentului „Dacian Pumas” au primit decorația „Common Security and Defence Policy Service Medal – Operation ALTHEA”

Continuitate românească la comanda Batalionului Multinațional EUFOR

Militarii detașamentului „Dacian Pumas” își demonstrează profesionalismul prin secvențe de instruire, realizate în comun cu personal medical militar din componența ROL 1

Ceremonii militare și recunoaștere internațională

Pe lângă antrenamente, militarii români au participat la evenimente solemne, încărcate de semnificație, astfel:

Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene (20 iulie), celebrată la Camp Butmir, în prezența comandantului EUFOR, general-maior Florin-Marian Barbu. Un monument dedicat curajului aviatorilor români a fost dezvelit, iar distincții precum Emblema de Onoare a Forțelor Aeriene Române și Emblema de Merit în Serviciul Armatei au fost conferite militarilor din detașament;

International Medal Parade, unde militarii români ai rotației a II-a au fost decorați cu „Common Security and Defence Policy Service Medal – Operation ALTHEA”. Cele 12 stele de pe marginea medaliai reprezintă

simbolul Uniunii Europene, iar pe reversul medaliai este înscrisă devisa în limba latină, „Pro Pace Unum” - „Uniți pentru Pace”, care simbolizează angajamentul comun pentru stabilitate și securitate în regiune;

Ziua Educației Fizice Militare, în Camp Butmir „Mens sana in corpore sano!”

Militarii detașamentului au marcat Ziua Educației Fizice Militare prin competiții sportive. Scopul acestora a fost de a consolida spiritul de echipă și de a promova un stil de viață sănătos, testând, în același timp, abilitățile fizice și rezistența participanților, calități esențiale pentru îndeplinirea cu succes a misiunilor încredințate. Comemorarea a 30 de ani de la genocidul de la Srebrenica, când echipajele „Dacian

Pumas” au avut misiunea onorantă de a transporta pe Alteța Sa Regală, Ducea de Edinburgh. Evenimentul, cu participarea comandantului EUFOR, general-maior Florin-Marian Barbu, și a comandantului NATO Sarajevo, general de brigadă Matthew A. Valas, a îmbinat memoria istorică cu dimensiunea diplomatică.

Batalionul Multinațional EUFOR – cooperare internațională și profesionalism

Tot în această perioadă, România și-a reconfirmat statutul de partener de încredere prin predarea-primirea comenzii Batalionului Multinațional EUFOR între doi ofițeri români: locotenent-colonelul Vasile Ardeleanu

și locotenent-colonelul Ioan Vasile Rus. Astfel, conducerea unității este exercitată în continuare tot de un ofițer român, marcând continuitatea contribuției României în această structură multinațională. Batalionul Multinațional reprezintă forța de manevră a EUFOR în Bosnia și Herțegovina și cuprinde militari din: Austria, Italia, Macedonia de Nord, Albania, Republica Moldova, România, Turcia și Ungaria.

Militarii detașamentului „Dacian Pumas” și ai Batalionului Multinațional au efectuat antrenamente specifice, scopul instruirii fiind acela de a consolida cooperarea între structurile participante, de a aprofunda procedurile specifice îmbarcării și debarcării trupelor în și din elicoptere și de a crește nivelul de reziliență la condițiile de zbor.

Antrenamentele specifice militare se concentrează pe dezvoltarea forței, rezistenței, agilității și abilităților de rezolvare a sarcinilor tactice. Aceste antrenamente vizează pregătirea fizică și mentală necesară pentru a face față rigorilor și provocărilor din mediul militar

Participarea la exercițiul demonstrativ Combined Response, prin executarea de misiuni comune de transport aerian tactic și evacuare medicală, a făcut parte din eforturile continue de consolidare a relațiilor militare internaționale prin activități de instruire combinate. Tot din categoria exercițiilor demonstrative specifice a făcut parte și Dynamic Display, care a evidențiat nivelul ridicat de pregătire și profesionalism.

Rotația a III-a, gata de misiune în teatrul de operații

După luni de misiuni intense, rotația a II-a își încheie mandatul. Astfel, între 11 și 14 august 2025, la Baza 95 Aeriană din Bacău, a avut loc evaluarea detașamentului din rotația a III-a, declarată aptă pentru a prelua responsabilitățile și misiunile în cadrul EUFOR ALTHEA. Militarii din această rotație s-au instruit timp de mai multe luni în baza aeriană băcăuană, acolo unde relieful și condițiile meteo sunt apropiate de cele din teatrul de operații.

Ziua Educației Fizice Militare subliniază importanța educației fizice ca fundament al pregătirii combative și al stării de sănătate a militarilor. Această zi este marcată anual în data de 5 august și celebrează înființarea, în anul 1929, a Institutului Militar de Educație Fizică, prima instituție din România dedicată pregătirii fizice militare. Educația fizică militară este strategie în mișcare, autodisciplină, pregătire pentru imprevizibil

Ceremonii de predare-primire

La 10 septembrie 2025, la Baza 95 Aeriană Bacău, în prezența generalului-maior Valerică Vrăjescu, comandantul Comandamentului Forțelor Întrunite, a generalului-maior Aurel-Cezar Stănculescu, loctiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, și a generalului de flotilă aeriană Ciprian Marin, comandantul Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, s-a desfășurat ceremonia de predare-primire a comenzii operaționale a detașamentului „Dacian Pumas” către Comandamentul Forțelor Întrunite, pe toată durata misiunii.

Începând cu 15 septembrie 2025, noua rotație, formată din aproximativ 100 de militari, a început dislocarea în teatrul de operații Bosnia și Herțegovina, urmând să execute misiuni planificate până în ianuarie 2026.

În data de 23 septembrie, cea de-a III-a rotație a detașamentului „Dacian Pumas” a luat în primire sarcinile și responsabilitățile detașamentului de aviației EUFOR ALTHEA de la rotația a II-a. Pentru următoarele patru luni, cea de-a III-a rotație a detașamentului „Dacian Pumas” va executa misiuni specifice de transport, cercetare și evacuare medicală sub comanda EUFOR.

„Dacian Pumas”- rotația a II-a - Misiune îndeplinită!

Ceremonia de repatriere a detașamentului „Dacian Pumas”- rotația a II-a a avut loc în data de 29 septembrie 2025, la Baza 90 Transport Aerian, în prezența comandantului Comandamentului Forțelor Întrunite, general-maior Valerică Vrăjescu, și a loctiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Aurel-Cezar Stănculescu.

Douăzeci de ani mai târziu

La 20 de ani de la lansarea operației EUFOR ALTHEA, România rămâne un actor de încredere în arhitectura de securitate europeană. „Dacian Pumas” nu este doar un detașament aerian, ci un simbol al profesionalismului, solidarității și al angajamentului pentru pace.

Fiecare oră de zbor, fiecare exercițiu MEDEVAC și fiecare ceremonie din Camp Butmir confirmă un adevăr simplu: militarii români sunt acolo unde este nevoie de ei, gata să salveze vieți și să contribuie la stabilitatea regională.

Text: Mădălina Burlacu, Lorena Niță

Foto: Mădălina Burlacu, Vlad Ciobanu, Roxana Cioroabă

Cea de-a III-a rotație a detașamentului „Dacian Pumas” execută misiuni specifice de transport, cercetare și evacuare medicală sub comanda EUFOR

La Baza 95 Aeriană Bacău, în luna august, a avut loc evaluarea detașamentului de patru elicoptere IAR-330 – transport, cercetare și evacuare medicală – rotația a III-a, care a preluat misiunea din Bosnia și Herțegovina, începând cu luna septembrie 2025

DISCIPLINĂ, PERSEVERENȚĂ, LOIALITATE FAȚĂ DE ȚARĂ ȘI CAMARAZI – PRINCIPII CARE DEFINESC UN MILITAR DEDICAT

Mi-am început cariera militară în anul 2002, în cadrul stagiului militar obligatoriu, pe care l-am efectuat în structurile Jandarmeriei Române. Încă de la acel moment am conștientizat importanța misiunii militare și am adoptat un comportament aliniat principiilor fundamentale ale vieții ostășești.

În perioada 2003–2004, am desfășurat o activitate profesională în Regatul Spaniei, în localitatea Palos de la Frontera, unde am lucrat timp de 10 luni ca șofer profesionist. Această experiență m-a ajutat să îmi dezvolt responsabilitatea individuală și capacitatea de a respecta standarde internaționale în domeniul transporturilor. De asemenea, pe parcursul acestei perioade, am învățat limba spaniolă, ceea ce mi-a permis o integrare eficientă într-un mediu multicultural și o adaptare rapidă la cerințele profesionale ale contextului internațional.

La revenirea în țară, în anul 2005, am fost încadrat la Poliția Militară, structură în care am dobândit și consolidat competențe esențiale în domeniul ordinii, siguranței și controlului militar. Doi ani mai târziu, în 2007, am fost redistribuit la subunitatea de pompieri militari, unde mi-am perfecționat capacitățile de intervenție rapidă, gestionare a riscului și coordonare în situații critice.

În paralel cu activitatea militară, am urmat și finalizat, în anul 2014, cursurile Universității Bioterra din București, obținând diploma de inginer în cadrul Facultății de Controlul și Expertiza Produselor Alimentare. Această

realizare academică a contribuit la diversificarea cunoștințelor mele tehnice și la dezvoltarea unei gândiri analitice riguroase.

Între anii 2018 și 2021, din motive personale, am activat temporar în mediul civil, unde am ocupat funcția de macaragiu în cadrul companiei RCS & RDS. Această experiență m-a ajutat să-mi dezvolt noi competențe tehnice și să înțeleg perspective diferite ale muncii în echipă, dar nu a diminuat în niciun moment atașamentul meu față de valorile militare.

Dorul de uniformă și convingerea profundă că vocația mea este legată de slujirea sub drapel m-au determinat ca, în anul 2021, să revin în rândul Armatei României. Am fost reîncadrat la aceeași bază aeriană, în aceeași funcție, cu aceeași determinare și dedicare. Decizia reîntragerii nu a fost motivată de rațiuni materiale, ci de o chemare interioară autentică, de dorința sinceră de a continua să contribuie activ la apărarea intereselor naționale.

După reactivare, am fost detașat la depozitul de carburant, unde am îndeplinit atribuții tehnice specifice, cu profesionalism și responsabilitate. În anul 2023, am avut onoarea de a participa la misiunea de Poliție Aeriană întărită, desfășurată la Baza Aeriană Siauliai din Lituania, sub egida NATO. Pe durata celor patru luni de misiune, am asigurat alimentarea aeronavelor, activitate pe care am desfășurat-o cu rigurozitate, respectând cele mai înalte standarde operaționale.

În semn de apreciere pentru implicarea, seriozitatea și profesionalismul demonstrate

în cadrul acestei misiuni, am fost decorat cu două distincții militare:

- Emblema de merit „În slujba păcii”,
- Medalia NATO – Baltic Air Policing Mission.

Privind retrospectiv, consider că întreaga mea carieră reflectă fidel principiile care definesc un militar dedicat: disciplină, perseverență, loialitate față de țară și camarazi. Experiența acumulată în teatrele de operații și în structurile interne m-a format ca profesionist capabil să răspundă eficient oricărei provocări, cu demnitate și onoare.

Pentru mine, a fi militar nu reprezintă doar o profesie, ci un mod de viață. Este o alegere conștientă de a pune binele comun mai presus de interesul personal, o promisiune de a servi România cu respect și curaj, oriunde și oricând este nevoie.

Caporal clasa a III-a Bogdan Ionuț Zărnă, Baza 86 Aeriană „Locotenent Aviator Gheorghe Mocioniță”

RESPECT ȘI DEVOTAMENT, REPERE ÎN CARIERĂ

Parcursul meu în Forțele Aeriene Române a început în anul 2012, odată cu absolvirea Școlii de Maiștrii Militari și Subofițeri „Traian Vuia” Boboc, specializarea radioelectronică de bord de aviație. Alegerea acestei specializări a fost o continuare firească a pasiunii pentru domeniul aeronautic și a dorinței de a contribui activ la siguranța și succesul misiunilor aeriene.

Determinarea de a atinge excelența profesională m-a condus spre o formare academică solidă, am obținut licența în Inginerie Aerospațială la Universitatea Politehnică din București (2012-2016), am continuat cu un master în același domeniu (2016-2018), iar în prezent sunt doctorand în cadrul Școlii Doctorale de Inginerie Aerospațială, aprofundând cunoștințele în tehnologii aeronautice avansate.

În cadrul Escadrilei 902 Transport Aerian și Fotogrammetrie al Bazei 90 Transport Aerian, ocup funcția de specialist avionică. Am participat la numeroase misiuni naționale și internaționale, făcând parte din detașamente cu aeronava C-27J Spartan și din echipajele

aeronavei An-30 în cadrul Tratatului Open Skies. Experiențe complexe care mi-au consolidat profesionalismul și mi-au oferit o viziune extinsă asupra cooperării internaționale în domeniul aviației militare.

Unul dintre momentele definitorii ale carierei mele rămâne participarea la traversarea Oceanului Atlantic cu aeronava C-27J Spartan, un reper istoric pentru aviația militară de transport românească și o confirmare a valorilor care stau la baza acestei profesii. Aceeași pasiune pentru aviație o împărtășesc cu soția mea, inginer în domeniul aviației civile, alături de care construiesc un echilibru între carieră și viața de familie, bazat pe valori comune și devotament pentru excelență.

Respectul pentru uniformă și pentru valorile militare au fost insuflăte încă din copilărie, tatăl meu, cadru militar, a fost cel care mi-a arătat ce înseamnă disciplina și devotamentul, profesionalismul și valorile ce aveau să devină reperele carierei mele.

Maistru militar clasa a II-a Dragoș-Daniel Sandu

EXPERIENȚĂ RIDICATĂ LA STANDARDE ÎNALTE

Maistru militar clasa a II-a Oana-Lăcrămioara Baciu este încadrat la secția mentenanță elicoptere din Baza 90 Transport Aerian Otopeni „Comandor aviator Gheorghe Bănciulescu”. În iulie s-au împlinit 18 ani de când se află în această bază.

Era elevă în clasa a VIII-a și s-a nimerit ca acel an să fie primul în care se scoteau locuri pentru fete în liceele militare. „A venit în școala noastră un reprezentant al Liceului Militar „Ștefan cel Mare”, din Câmpulung Moldovenesc, care ne-a explicat în ce constă examenul și, totodată, ne-a spus că este o ocazie bună de a începe un drum sigur în viață. Eu, fiind chiar din oraș, cu drag de carte, nu m-am ferit de provocări și am plecat acasă cu gândul la armată.

Le-am spus părinților că voi da la liceul militar, dar nimeni nu mi-a dat atenție. Nu m-a crezut nimeni până când nu l-am luat pe tata de mână și ne-am dus să-mi fac fișa de înscriere. M-am înscris și am fost admisă.

Admiterea la un liceu militar aducea prestigiu în acei ani, mai ales în Câmpulung Moldovenesc, care este un oraș mic. Mai aveam în oraș un liceu silvic și unul teoretic, dar nimic nu se compara cu admirația pe care oamenii și-o manifestau față de uniforma de oraș a elevilor care plecau în învoiri și permisii. Locurile scoase la concurs nu erau separate pentru băieți și fete. Au fost 100 de locuri, ocupate, în final, de 66 de fete și 34 de băieți.

Mulți au fost surprinși că numărul fetelor admise a fost mai mare decât cel al băieților. Nici cadrele militare, nici profesorii nu prea știau cum să abordeze intrarea fetelor în liceul militar. A fost greu și pentru noi, n-a fost ușor să fim printre atâția băieți. Noi nu știam cu ce se mândă armata. Am avut niște comandanți foarte exigenți, pentru că era ceva nou și pentru ei.

Nu prea știau cum să se poarte cu o femeie în uniformă. Poate, de multe ori, au fost peste măsură de exigenți, dar, ușor, ușor, de la o săptămână la alta, am intrat într-un ritm care ni se părea normal. Când am absolvit, s-a schimbat foaia și s-au scos locuri separate pentru fete și băieți, pentru că noi eram deja foarte multe, în toate cele trei licee militare de atunci.

Din păcate pentru viitorul pe care fetele absolvente de liceu militar îl visau, s-au scos puține locuri pentru ele la școlile de maiștri militari și subofițeri, unde concureau și cu absolvente din liceele civile. M-am considerat norocoasă că am fost admisă la școala de la Boboc, pentru că s-au scos doar trei locuri pentru fete acolo. A fost o lovitură pentru generația mea. Foarte multe fete care ar fi vrut să continue cariera militară nu au putut. Au ales școli de poliție și jandarmerie, dar și acolo locurile pentru fete erau limitate.

O întreb ce ar fi făcut dacă nu ar fi intrat la Boboc. „Nu știu, chiar nu m-am gândit la varianta aceasta. Am crezut cu tărie în șansa mea, am crezut mereu că sunt o învingătoare și viața a dovedit că nu m-am înșelat. M-am zbatut pentru tot ce am obținut și, până la urmă, a fost bine”.

Vorbește și despre primele zile petrecute în Baza 90 Transport Aerian. „Cred că mai erau doar trei femei în bază, dar am avut parte de

Pentru maistru militar clasa a II-a Oana-Lăcrămioara Baciu participarea la Misiunea Multidimensională Integrată ONU de Stabilizare în Republica Mali/MINUSMA a reprezentat un pas important în carieră

colegi extraordinari, care m-au primit foarte bine, integrându-mă foarte ușor în colectiv. Am fost repartizată la atelierul de întreținere elicoptere.

Nu mi-a fost greu să pun în practică ce am învățat în școală, datorită colegilor care mi-au explicat tot ceea ce aveam nevoie să știu. Puțin câte puțin, am acumulat experiență și am reușit să mă ridic la standardele cerute. Acum încadrez o funcție de comandă în cadrul secției mentenanță elicoptere. Duc prin cumul și funcția de administrator. Ori de câte ori este nevoie de piese de schimb, de materiale consumabile, mă ocup să asigur tot ceea ce este nevoie.”

În 2020, a participat la o misiune externă, în cadrul Misiunii Multidimensionale Integrate ONU de Stabilizare în Republica Mali/MINUSMA, în cadrul detașamentului de patru elicoptere. „A fost o misiune de care mai toată lumea fugea, pentru că era foarte departe de casă. Era și frica de bolile de acolo, de necunoscut. Eu am mers în misiune și am dus-o la bun sfârșit. Mi-am zis că și acolo voi face ceea ce fac deja în țară, astfel că nu s-a schimbat decât mediul”.

A participat alături de colegii din Baza 90 Transport Aerian, dar și din alte baze aeriene. Au format un colectiv experimentat, au îndeplinit tot ceea ce li s-a cerut, s-au întors cu bine acasă, iar asta a contat cel mai mult. „Cea mai mare provocare a fost plecarea de acasă și despărțirea de familie, de copii. Ca mamă, simți altfel aceste despărțiri. Acum, copiii sunt mai mari, au 15, respectiv 10 ani, dar atunci erau mici. Au înțeles însă că mami trebuie să meargă la serviciu.

Ei sunt foarte mândri de mine, dar nu ar vrea să continue tradiția, să meargă și ei mai departe în instituții militare de învățământ. Ei sunt pasionați de sport, fac fotbal zilnic, îi susțin în ceea ce le place și nu vreau să forțez lucrurile momentan”.

Greu i-a fost să suporte temperaturile extreme și schimbările bruște de temperatură. „Am plecat din România la 16 aprilie, erau trei grade, și am ajuns la 56°C. Simțeam că se topesc toate hainele pe mine, dar ne-am acomodat. La un moment dat, cred că nici nu mai simțeam căldura. Zilele deveniseră obișnuite”.

Referitor la noile tehnologii care sunt adoptate și de armată, spune că s-au modernizat și elicopterele. „Luăm totul ca atare, trebuie să ne adaptăm, pentru că trebuie să fim mereu puși la punct cu toate noutățile. În acest fel, nu putem fi surprinși de nimic”.

Vorbind despre viitor, Oana-Lăcrămioara Baciu a absolvit și cursul pentru următorul grad de maistru militar. „Eu, în Baza 90 Transport Aerian, mă simt ca acasă. În 18 ani, se creează legături solide cu colegii și vii cu drag la serviciu. Și cred că acesta este cel mai important lucru”.

Armata imprimă un anumit spirit omului, care, cu siguranță, îi va lipsi atunci când se va dezlipi de ea. Maistru militar Baciu vrea să creadă că va fi un om de bază în societate. Dacă, atunci când se vor căsători, copiii vor avea nevoie de ea, va rămâne în București să îi ajute, eventual cu nepoții, cu ce va fi nevoie. Dacă nu, se va retrage în Bucovina natală, unde își dorește o viață liniștită.

Text: Liviu Anghel

AVIAȚIA NU E DOAR O MESERIE - E O ALEGERE DE VIAȚĂ

20 iulie — Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene
Și sărbătoarea Sfântului Ilie, ocrotitorul nostru.
Pentru unii, e doar o dată în calendar.
Pentru noi, e o zi de sărbătoare.
Aviația nu e doar o meserie.
E o alegere de viață care îți bate în piept la fiecare decolare, la fiecare
revenire pe pistă, la fiecare misiune în care simți că cerul te ține de
mână... sau că te lasă singur în fața necunoscutului.
Nu e simplu. Nici spectaculos tot timpul.
E muncă multă, e sacrificiu.
E o mamă sau un tată care nu ajung la serbarea copilului.
E un soț plecat când ceilalți ciocnesc un pahar.
E o soție care se întreabă dacă el se descurcă acasă cu copiii cât
timp ea e plecată.
E un copil care desenează avioane doar ca să-și simtă părintele mai
aproape.
E oboseală. E frustrare. Sunt zile care-ți scot peri albi și îți pun la
încercare nervii și toate abilitățile.
Nu e doar „cer senin”, deși asta ne urăm și ne dorim.
Da, e frumos! Dar e al naibii de greu, uneori!
Și poate ar trebui spus și asta:
Tot ce vedeți la televizor – formații de zbor perfecte, survoluri
spectaculoase deasupra orașelor, momentele acelea care vă fac pielea
de găină – toate cer enorm de multă muncă.
Antrenamente. Coordonare. Planificare la secundă.
Nu e doar o joacă! Chiar deloc.
Anul acesta, eu și soțul sărbătorim de acasă.
Dar mulți colegi de-ai noștri sunt acolo sus, în aer, cu ochii pe ceas,
pe motor, pe obiectiv.
Pentru că așa se sărbătorește în aviație – cu mâinile pe manșă, cu
inima încordată și cu mintea limpede.
Cu responsabilitatea aceea care nu-ți dă voie să greșești.
Pentru toți colegii mei, de la sol sau din aer:
La mulți ani!
Pentru toate zborurile grele duse la capăt.
Pentru fiecare aterizare care n-a fost un dat, ci o reușită.
Pentru toată dragostea de meserie pe care o purtăm în suflet.
Fie ca decolările să fie mereu egale cu aterizările!

La mulți ani și familiilor noastre!
Nu e ușor să-ți stii mereu acolo sus.
Teama stă mereu undeva cuibărită... dar și mândria. Mai ales
mândria.

Text: Diana Diaconu, Baza 90 Transport Aerian

ONOAREA ESTE CEEA CE FACI CÂND NIMENI NU TE VEDE

Am ales cariera militară în special datorită valorilor fundamentale pe care o definesc cum ar fi integritatea, respectul și dragostea pentru uniforma militară. Acest sentiment a fost prezent în inima mea încă din copilărie.
Tatăl meu, fost cadru în Ministerul Afacerilor Interne, a fost întotdeauna un exemplu de disciplină, curaj și devotament. Am crescut ascultând povești despre onoare, responsabilitate și sacrificiu, lucruri care mi-au rămas întipărite în suflet. Își dorea ca unul dintre copiii săi să-i calce pe urme, însă nu mi-a impus niciodată această cale, m-a lăsat să aleg singură. Am preluat cu mândrie visul lui, dar decizia am luat-o cu adevărat doar după ce am absolvit o formare tehnică la Universitatea Transilvania din Brașov. Atunci am știut că locul meu este în armată, acolo unde pot da sens pasiunii mele pentru rigoare și apartenență la ceva mai mare decât mine.
În 2019, după finalizarea cursurilor Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” din Boboc, am fost repartizată la Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, unde am privilegiul de a lucra într-un

colectiv tânăr, harnic și ambițios. Fiecare zi petrecută alături de acest colectiv excepțional îmi întărește convingerea că suntem o echipă puternică capabilă de realizări remarcabile. Energia și dedicarea lor sunt surse constante de inspirație și motivație. Împreună, am depășit numeroase provocări și am atins obiective impresionante.
O carieră militară, deși plină de satisfacții, vine și cu provocările ei.
Sunt și mamă a unei fetițe minunate de 9 ani. Visez să o văd crescând și alegându-și propriul drum în viață. Indiferent de calea pe care o va urma, o voi susține necondiționat. Dacă va alege o carieră militară, o voi sprijini cu toată inima, nu doar prin constrângere, ci prin exemplu.
În fiecare zi, încerc să îmi aduc contribuția la echipa mea din Baza 57 Aeriană și la întreaga comunitate militară, nu doar prin realizări profesionale, ci și prin integritate, curaj și dedicare.
Sergent major Cătălina Elena Constantinescu, Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”

POVESTEA UNEI CARIERE CLĂDITE PRIN CURAJ, MUNCĂ ȘI LOIALITATE FAȚĂ DE ȚARĂ

Drumul profesional al plutonierului major Constantin Gîscă nu a început cu o visare din copilărie legată de cariera militară. Dimpotrivă, inițial se orienta spre un alt domeniu, dar un prieten apropiat – deja militar – i-a sădit gândul de a alege uniforma. „A fost omul potrivit, la momentul potrivit”, spune el. „M-a convins să dau o șansă acestui drum și îi mulțumesc. A fost cea mai bună decizie pe care o puteam lua”.
În anul 2007, Constantin Gîscă a fost admis la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre „Basarab I” din Pitești. A urmat ani de instruire intensă, disciplină și dedicare, care l-au format atât profesional, cât și personal. După absolvirea școlii, a fost repartizat la o unitate militară din orașul Murfatlar, unde a ocupat funcția de comandant grupă. A activat acolo până în anul 2018, timp în care și-a consolidat experiența de camarad loial și om implicat.
În 2018, a început un nou capitol – cel din cadrul Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, în Poligonul Capu Midia, unde îndeplinește funcția de Șef formațiune Ținte. Aici și-a continuat parcursul cu aceeași seriozitate, implicare și responsabilitate.

„Armata m-a format. Am găsit aici oameni excepționali, cu inițiativă, care m-au inspirat și m-au învățat ce înseamnă cu adevărat să fii militar. Am crescut alături de ei, am învățat din experiențele lor, și am devenit un om mai bun. De aceea, recomand cu toată convingerea tinerilor să ia în considerare o carieră militară. Este un domeniu care îți oferă stabilitate, dar și provocări. Ți oferă prieteni adevărați, modele, respect – și, cel mai important, un scop”.
Cu modestie și fermitate, plutonierul major reamintește că succesul într-o carieră militară nu se măsoară doar în grad sau funcție, ci în caracterul pe care îl construiești zi de zi, prin devotament, camaraderie și asumare.

Text și foto: Anca Medrea

SITUAȚII INEDITE?! NE DEPĂȘIM LIMITELE!

Tainele aviației au fost, rând pe rând, descoperite în primul loc unde mi-am început cariera în armată, la Baza 90 Transport Aerian Otopeni, urmând ca după o perioadă de timp să încep cariera în domeniul meteorologiei, la Baza 57 Aeriană „Constantin Cantacuzino”. Aici am întâlnit un colectiv în plină ascensiune și dezvoltare, format din profesioniști desăvârșiți, ceea ce m-a motivat ca în fiecare zi să progrez și să îmi depășesc limitele.
Sunt subofițer specialist meteorolog în cadrul Centrului 57 Operații Aeriene, din Baza 57 Aeriană „Constantin Cantacuzino” de aproximativ 5 ani și pot afirma cu tarie că fiecare misiune a colegilor și partenerilor noștri reprezintă o mare responsabilitate. Să fii meteorolog aeronautic vine la pachet cu o varietate de satisfacții profesionale, însă în egală măsură, este nevoie și de îndeplinire, în mod ireproșabil, a multor cerințe, care să asigure o capacitate de reacție rapidă la schimbările impredictibile ale vremii, oferind prognoze precise și actualizate în timp real, astfel încât piloții să poată executa zborurile în condiții de maximă siguranță. Într-o carieră în care nici o zi nu seamănă

cu alta, spontaneitatea și atenția la detalii sunt esențiale pentru a naviga prin dinamica mereu schimbătoare a atmosferei. Fac parte dintr-o echipă majoritară de fete, fiind 6 fete și 2 băieți care reprezintă cu mândrie Baza 57 Aeriană din punct de vedere meteorologic.
De ce am ales această carieră?
Clar nu aveam de la începuturi să știu ce mă va aștepta, nici pe plan profesional, dar nici familial, neavând încă o familie întemeiată la acea vreme. Ulterior, mi-am întemeiat-o și în viața mea au apărut doi copii minunați. Îmbin viața de familie foarte frumoasă cu viața de mamă-militar. Am tot sprijinul și toată înțelegerea, atât din partea celor de acasă, pentru activitățile din cadrul serviciului, dar și invers, pentru că în ambele planuri, atât în calitate de mamă, cât și în calitate de militar, se pot ivi provocări neprevăzute, la care până să îndeplinesc ambele roluri simultan, nu m-aș fi gândit. M-am perfecționat pe parcursul acestor ani frumoși, am legat relații strașnice de prietenie și colegialitate, simțindu-mă norocoasă că fac parte din acest colectiv. După o tură în care cu toții întâmpinăm mai multe provocări, deși poate au fost și momente tensionate, reușim să ne salutăm prietenește și să mergem acasă cu sufletul împăcat că am dus la bun final încă o zi de muncă, în care ne-am îndeplinit obiectivele.
„Este greu să fii femeie în cadrul armatei?”
Deloc! Ne valorificăm abilitățile, suntem puse în fața multor situații inedite, ne depășim limitele, suntem profesioniste, dedicate, sincere și foarte asumate.
Pentru oricine este dornic să intre în frumoasa lume a aviației, i-aș spune să creadă în visul lui și să nu renunțe niciodată, pentru că la capătul drumului există o mulțumire pe măsura eforturilor depuse.

Plutonier Anca Luchian

ABSOLVENTA MARIA HULUGEAN, ADMISĂ PRIMA LA SPECIALIZAREA METEOROLOGIE

Atunci când ai un vis, te simți motivat să-l îndeplinești. Acest vis te inspiră și te încurajează să încerci, să muncești indiferent de provocări. Absolventa Maria Hulugean a reușit să-și îndeplinească visul luptând pentru el cu dăruire și ambiție, cu susținerea și îndrumarea celor dragi, a profesorilor și cadrelor militare. Din toamnă, Maria va îmbrăca uniforma Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, acolo unde își va continua pregătirea pentru cariera militară. Datorită rezultatelor deosebite obținute în cei patru ani de liceu și la admiterea în instituțiile de învățământ superior militar, cu media de repartizare 9.46, Maria a fost admisă prima la specializarea Managementul Traficului

Aerian – Meteorologie. Dovedind de-a lungul anilor de liceu seriozitate și dorință de învățare, Maria își dorește să parcurgă drumul pregătirii universitare cu responsabilitate pentru a se forma ca viitor profesionist în domeniul pe care l-a ales.
„Încă din primele zile de colegiu militar, Academia Forțelor Aeriene a reprezentat pentru mine mai mult decât un obiectiv, a fost un vis care m-a inspirat și m-a motivat în fiecare pas pe care l-am făcut. A fost un drum lung, plin de provocări și momente dificile, dar am învățat că prin muncă, disciplină și determinare, orice este posibil. Această reușită nu este doar o etapă îndeplinită, ci începutul unui drum pe care îl voi parcurge cu onoare

și responsabilitate. Mulțumesc din suflet profesorilor și cadrelor militare care m-au pregătit și m-au susținut de-a lungul anilor, doamnei diriginte, Anamaria Fuia, care a fost mereu alături de mine cu sfaturi și încurajări și în special familiei. Fără sprijinul vostru, acest rezultat nu ar fi fost posibil”, a spus Maria.
Felicitări pentru această realizare, Maria! Ți dorim mult succes pe drumul ales!
Text: Ioana Popa

Norvegia livrează României încă trei aeronave F-16

Trei aeronave F-16 Fighting Falcon, achiziționate de la Regatul Norvegiei, au aterizat joi, 28 august, în Baza 86 Aeriană Borcea. Acestea vor intra în dotarea Escadrii 571 Aviație Vânătoare din cadrul Bazei 57 Aeriene, „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, de la Mihail Kogălniceanu.

Aeronavele se alătură celor deja aflate în dotarea Forțelor Aeriene și vor contribui la consolidarea capacității de apărare aeriană a României.

***

Noul lot de aeronave face parte din contractul semnat între Guvernul României și Guvernul Regatului Norvegiei privind achiziția a 32 de aeronave F-16, împreună cu suportul logistic inițial și un pachet complementar de

bunuri și servicii furnizat de Guvernul Statelor Unite ale Americii.

Resursa aeronavelor permite utilizarea lor pentru o perioadă de minimum 10 ani, până la tranziția către avioanele de generația a V-a. Astfel, achiziția avioanelor de luptă norvegiene reprezintă, în fapt, un transfer de capabilități între două state aliati în cadrul NATO.

Până în prezent au fost livrate 21 aeronave, dintre care 16 alcătuiesc Escadrila 48 Vânătoare de la Câmpia Turzii și cinci care vor intra în dotarea Escadrii 571 Aviație Vânătoare de la Mihail Kogălniceanu. Finalizarea recepției întregului lot este estimată pentru finalul anului 2025.

Sursa: BIRP SMFA, foto: Baza 86 Aeriană

Vizită la Fetești

„România este un hub strategic pentru apărarea aeriană a flancului estic al NATO. La Borcea, prin Centrul European de Instruire F-16, formăm piloți români și din țările aliati. Consolidăm capacitatea noastră, contribuim direct la securitatea regiunii”, a transmis ministrul apărării naționale, Liviu-Ionuț Moșteanu, într-o postare pe pagina oficială de Facebook, după vizita pe care a făcut-o la Baza 86 Aeriană, „Locotenent Aviator Gheorghe Mociorniță” din Fetești. Acesta a subliniat importanța strategică a bazei aeriene, unde se află Centrul European de Instruire F-16, operat împreună cu Forțele Aeriene Regale Olandeze și Lockheed Martin.

„România și-a asumat o misiune esențială: să devină hub regional pentru pregătirea piloților NATO și ai partenerilor. Prima serie de piloți români a terminat antrenamentul în iulie. Centrul înseamnă accelerarea ritmului de formare a piloților români de F-16, interoperabilitate între

aliati, o contribuție reală la securitatea regiunii Mării Negre”, a mai afirmat ministrul.

În timpul vizitei, acesta s-a întâlnit cu tinerii piloți ai bazei, cu militarii întorși din misiunea de Poliție Aeriană întărită din Lituania, precum și cu comandanții, despre care a transmis că gândesc deja următoarea etapă de modernizare.

Activitatea s-a desfășurat în prezența generalului-maior Aurel-Cezar Stănculescu, reprezentant al Statului Major al Forțelor Aeriene, și a generalului de brigadă Robert Manea, reprezentant al Comandamentului Forțelor Întrunite. Prin profesionalismul și dedicarea de care au dat dovadă, militarii români au demonstrat că România este un partener de încredere în cadrul Alianței Nord-Atlantice.

Observatorul militar

ZBOR DE INSTRUCȚIE CU TRAGERI REALE

La sfârșitul lunii iulie, aeronavele IAR-330 Puma SOCAT și IAR-99 Șoim, aparținând Bazei 95 Aeriană, au executat trageri reale în Centrul Secundar de Instruire pentru Luptă Smârdan, județul Galați.

În cadrul acestui zbor de instrucție, aeronavele au efectuat bombardament în ținte terestre cu bombe de 250 kg și trageri aeriene cu tunul de bord.

De asemenea, reprezentanții ai Bazei 95 Aeriană și ai Batalionului 53 Comando „Smaranda Brăescu” au executat trageri reale din zona de cargo a elicopterelor.

Scopul principal al exercițiului a fost creșterea nivelului de instruire al personalului implicat în activitățile aeronautice.

Sursa: Baza 95 Aeriană

Tragerile reale reprezintă un adevărat test de foc, iar reușita depinde întotdeauna de cunoașterea în detaliu a tehnicilor, tacticilor și procedurilor, dar și de lucrul în echipă

TRADIȚIA CONTINUĂ!

Iulian Ciprian Bejinariu

În data de 30 iulie a avut loc un moment simbolic, încărcat de emoție și responsabilitate: predarea-primirea cheii Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”.

Elevul Mihai Pislaru, viitor maistru militar clasa a V-a, a înmănat cheia școlii colegului din anul I cu cea mai mare medie, Iulian Ciprian Bejinariu. „Mă angajez în numele elevilor de anul I, să obținem rezultate bune și foarte bune în procesul de formare profesională în armele și specialitățile militare pentru care ne pregătim!”, a promis acesta.

Gestul marchează transmiterea valorilor, a disciplinei și a spiritului de camaraderie care definesc formarea militară în cadrul Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”.

Succes, tuturor! Continuați cu aceeași ambiție și respect drumul pe care l-au urmat generații de maiștri militari și subofițeri ai forțelor aeriene!

Sursa: SMMMSFA

SCENARIU INTERACTIV ȘI EFICIENT

La Școala de Instruire pentru Apărare Antiaeriană, învățarea tehnicilor și tacticilor se face și pe teren pentru testarea abilităților militarilor.

Cursanții aflați în pregătire pentru a deveni subofițeri pe filieră indirectă au participat la un exercițiu aplicativ dedicat tehnicilor de camuflare. Cu sprijinul instructorilor, aceștia au avut parte de un scenariu interactiv și eficient.

Concret, elevii au fost împărțiți în două grupe: o echipă a jucat rolul inamicului, iar cealaltă a avut misiunea de a-i descoperi.

Cei „ascunși” au fost camuflați cu grijă, iar pentru acest lucru au folosit cremă de mascare, frunze, iarbă uscată și s-au integrat perfect în peisaj – fie printre copaci, fie pe un teren viran.

Cât despre echipa de cercetași? Ei bine, nu și-au dat seama unde sunt ascunși colegii lor și, în final, au ridicat mâinile și s-au predat!

„Exercițiul a testat spiritul de observație și capacitatea de analiză a terenului și a demonstrat și cât de importante sunt detaliile într-o misiune reală de supraviețuire și protecție”, a spus plutonierul major Aurel Bălăceanu, instructor în cadrul școlii.

Text și foto: Anca Medrea

Învățarea tehnicilor și tacticilor este un prilej foarte bun pentru perfecționarea pregătirii și evaluarea nivelului de instruire

STAGIU DE PREGĂTIRE TACTICĂ ÎN ZBOR – ETAP-C 25.3

Un detașament al Forțelor Aeriene Române, format din 15 militari, a participat în perioada 5–19 septembrie 2025, cu o aeronavă de transport C-27J Spartan aparținând Bazei 90 Transport Aerian, la un stagiu de pregătire tactică de nivel avansat din cadrul „European Tactical Airlift Programme (ETAP-C 25.3)”, care s-a desfășurat la Baza Aeriană Zaragoza, Spania.

Misiunile de zbor sunt planificate conform unor scenarii cu grade diferite de dificultate, având ca scop exersarea și consolidarea tehnicilor, tacticilor și procedurilor necesare executării misiunilor de transport aerian în medii tactice complexe.

Sursa: BIRP SMFA

INSTRUIRE ÎN DOMENIUL MUNIȚIILOR EXPLOZIVE PENTRU PERSONALUL UNMIK

În data de 16 septembrie, personal din cadrul JENG/KFOR, împreună cu contingentele EOD român și austriac, au desfășurat o activitate de instruire în domeniul munițiilor explozive (Explosive Hazard Awareness Training/ EHAT) a personalului participant la misiunea ONU din Kosovo, la sediul UNMIK (United Nations Mission in Kosovo) din Priștina.

Activitatea a avut ca scop aprofundarea cunoștințelor personalului UNMIK referitoare la pericolele generate de muniții și dispozitive explozive existente pe teritoriul Kosovo, cu care aceștia se pot confrunta pe timpul desfășurării misiunilor, precum

și modul de reacție în cazul descoperirii acestora. La activitate au participat aproximativ 20 de observatori ONU și a constat în susținerea unor prelegeri teoretice, prezentări de echipamente și activități demonstrative practice. Detașamentul EOD român își continuă misiunea începută în luna iunie 2025 în cadrul operației NATO KFOR, contribuind la menținerea libertății de mișcare și a unui mediu de securitate stabil și sigur pe teritoriul Kosovo. Activitatea detașamentului se subscrie Rezoluției CS ONU nr. 1244 din 1999 și a angajamentelor României asumate la NATO.

Text: Rareș Roșu, foto: PAO/KFOR, Răzvan Ivan

Exercițiul „NEPTUNE STRIKE 25-2”

Forțele Aeriene Române au participat la exercițiul internațional „Neptune Strike 25-2”

În perioada 30 iulie – 1 august 2025, aeronave F-16 Fighting Falcon din dotarea Bazei 86 Aeriană și a Bazei 71 Aeriană au participat, alături de partenerii din Alianța Nord-Atlantică, la exercițiul internațional „Neptune Strike 25-2”. Activitățile s-au desfășurat în spațiul aerian național și au avut ca scop perfecționarea cooperării cu aliații, prin aplicarea în comun a tehnicilor, tacticilor și procedurilor specifice apărării aeriene. Prin implicarea în astfel de misiuni, Forțele Aeriene Române contribuie la dezvoltarea capacității de acțiune în cadrul structurilor aliate și la consolidarea compatibilității operaționale cu partenerii NATO.

Sursa: BIRP SMFA

Exercițiul „F.A. AZUR 25.11” antrenament tactic real în Poligonul de la Capu Midia

Obiectivul: apărarea unui punct strategic sub atac aerian

Scenariul de luptă a presupus apărarea unui obiectiv militar strategic, aflat sub un atac simulat al unui inamic aerian ce pătrunsese în spațiul național la înălțimi joase și foarte joase dinspre Marea Neagră. Militarii au fost puși în fața unor situații complexe, apropiate de cele ale unui teatru de război modern, fiind executate acțiuni tactice, atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte.

Cooperare internațională și instruire aplicată

Prezența militarilor moldoveni și implicarea studenților din cadrul Academiei Forțelor Aeriene subliniază importanța cooperării regionale și a instruirii interinstituționale, elemente esențiale pentru consolidarea unei capacități defensive eficiente și moderne. Exercițiul a contribuit la dezvoltarea aptitudinilor de luptă, coordonare și reacție în situații critice.

Evaluare riguroasă a capacității de luptă

Evaluatorii exercițiului au avut o misiune esențială: aceea de a determina nivelul de instruire al trupelor participante, de a analiza capacitatea de reacție a batalioanelor în fața unor situații neprevăzute și de a evalua precizia și eficiența tragerilor efectuate, atât ziua, cât și noaptea.

Totodată, s-a urmărit și nivelul de pregătire al efectivelor pentru stabilirea elementelor unui dispozitiv de luptă și ocuparea acestuia, criteriile esențiale în aprecierea coeziunii, coordonării și operativității trupelor în condiții complexe.

Text și foto: Anca Medrea

În perioada 9–17 iulie 2025, în Poligonul Complex de Trageri de la Capu Midia s-a desfășurat exercițiul de nivel tactic cu trageri de luptă „F.A. AZUR 25.11”. Exercițiul a fost organizat pe baza unui scenariu fictiv, dar realist, ce a presupus cooperarea și coordonarea între batalioanele de artilerie antiaeriană din cadrul bazelor aeriene române și Brigăzii 76 Cercetare-Supraveghere-Recunoaștere. În același timp, în poligon au avut antrenamente ale studenților Academiei Forțelor Aeriene, precum și ale plutonului mixt al complexelor de artilerie antiaeriană S-60 și instalațiilor MR-4 din Republica Moldova.

AL PATRULEA SISTEM PATRIOT, TESTAT CU SUCCES ÎN POLIGONUL CAPU MIDIA

România face un nou pas semnificativ în consolidarea capacităților sale de apărare antiaeriană. Cel de-al patrulea sistem de rachete sol-aer PATRIOT, recepționat de Armata României în cursul anului 2023, a fost testat cu succes în poligonul Capu Midia, în cadrul exercițiului militar „PATRIOT Spark 25.11”.

Sistemul a fost verificat prin trageri reale confirmându-se, astfel, funcționalitatea deplină a acestuia. În urma acestui succes, Forțele Aeriene Române pot prelua misiuni de luptă cu ajutorul noului sistem, considerat un element esențial pentru apărarea spațiului aerian național.

La activitate a fost prezent și șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi, care a salutat profesionalismul militarilor implicați. „Majoritatea celor care operează acest sistem sunt tineri absolvenți ai Academiei Forțelor Aeriene, promoțiile 2021 și 2022. Au fost instruiți în Statele Unite ale Americii și s-au perfecționat

apoi în România, alături de instructori americani. Sunt acum pregătiți să apere cerul României”, a declarat oficialul.

De asemenea, siguranța tragerilor a fost o prioritate. Sistemul de supraveghere și control al tragerilor a fost utilizat la capacitate maximă, sub coordonarea unei echipe tinere din cadrul Poligonului Complex de Trageri, parte a Școlii de Instruire pentru Apărare Antiaeriană. Comandantul instituției, colonelul Valeriu Călin, a confirmat că echipa responsabilă a acționat cu profesionalism și promptitudine.

Testarea celui de-al patrulea sistem PATRIOT marchează o etapă importantă în dezvoltarea capacității defensive a României și consolidează parteneriatul strategic cu Statele Unite în domeniul apărării. Sistemele PATRIOT sunt considerate printre cele mai eficiente în apărarea împotriva amenințărilor aeriene, oferind un scut modern și performant în fața pericolelor actuale.

Text: Anca Medrea, foto: Alex Nițu

STAGIU DE PRACTICĂ

La începutul lunii iulie, o parte din elevii armii „Aviație” din cadrul Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia” au desfășurat, stagiul de practică în Baza 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu” din Câmpia Turzii.

Contactul direct cu tehnica de aviație și cu personalul specializat le oferă viitorilor maiștri militari oportunitatea de a-și consolida cunoștințele dobândite în școală și de a se familiariza cu exigențele mediului operațional real.

Sursa: SMMMSFA, foto: Alexandru Aioanei

Pentru punerea în practică și verificarea nivelului de pregătire, elevii fac stagiul de practică în baze aeriene, îndrumați de instructori și personalul tehnico-ingenieresc, aceștia având un prim contact cu tehnica operațională văzând „pe viu” activitățile unui specialist în forțele aeriene

EXERCITII

CURAJ, DISCIPLINĂ ȘI EXCELENȚĂ

Doi militari aparținând Bazei 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” au absolvit cu succes unul dintre cele mai dificile cursuri organizate de Armata SUA: AIR ASSAULT.

Timp de două săptămâni, prin perseverență, disciplină și profesionalism sergentul major Alexandru Bălan și sergentul Andi Benedic au reprezentat baza cu cinste și onoare parcurgând cu brio acest modul intensiv de pregătire care le-a dezvoltat competențe avansate specifice operațiilor aeroperțurate și le-a consolidat disciplina, rezistența și abilitățile tactice.

Prin determinarea și profesionalismul demonstrat, ei reprezintă un exemplu de excelență și angajament pentru colectivul Bazei 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” dovedind că limitele pot fi depășite prin muncă, determinare și spirit de echipă. Curajul, disciplina neclintită și dorința de excelență sunt o sursă de inspirație pentru întreaga comunitate militară.

Suntem mândri de realizările lor și de exemplul pe care îl oferă camarazilor lor!!!

Sursa: Baza 57 Aeriană, foto: Asher Atkinson, Brandi Frizzell, Richard Perez

Disciplina, perseverența și spiritul de echipă sunt valori care se cultivă pe câmpul tactic

„Fără disciplină nu poate exista succes în nicio activitate”

Arthur J. Jackson, Marine Corps

Misiune de transport aerian: 51 de pompieri români, dislocați în Spania

O aeronavă militară C-130 Hercules a Forțelor Aeriene Române a decolat joi, 21 august, de pe Aeroportul Otopeni cu destinația Santiago de Compostela, Spania, având la bord un modul format din 51 de pompieri români, care au intervenit în sprijinul autorităților spaniole pentru stingerea incendiilor de pădure în regiunea Galicia.

Misiunea reflectă solidaritatea și sprijinul acordat de România partenerilor săi europeni în gestionarea situațiilor de urgență și se desfășoară prin Mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene.

Biroul de presa MAPN

Foto: Instrucție MEDEVAC

**MEDEVAC!
Nu exercițiu,
ci situație reală!**

O tânără, în vârstă de 18 ani, aflată în stare medicală critică, a fost identificată în zona greu accesibilă a Vârfului Toaca de către un detașament de elicoptere al Forțelor Aeriene în cursul unei activități de zbor de instrucție cu specific de căutare-salvare (SAR) și evacuare medicală (MEDEVAC).

Echipajul militar a acționat prompt, acordând primul ajutor tinerei, care prezenta simptome severe de lipotimie (tegumente palide, transpirații abundente, respirație greoaie) și anemie fiind incapabilă să se deplaseze. Pacienta, cetățean român, a fost imobilizată pe targă, coborâtă în siguranță de pe versant și transportată până la o cabană din proximitate, unde a fost predată echipei Salvamont, sosită în sprijin.

Intervenția, realizată în afara scenariului planificat de instrucție, a demonstrat profesionalismul și disponibilitatea militarilor români de a acționa eficient în sprijinul populației civile, chiar și în condiții dificile de teren.

Sursa: BIRP SMFA

**Exercițiu MEDEVAC,
pe timp de noapte**

*„Cine salvează o viață, salvează întreaga lume”
(The Schindler’s List)*

Militarii detașamentului „Dacian Pumas”, participanți la operația EUFOR ALTHEA, au executat un exercițiu MEDEVAC, pe timp de noapte, în colaborare cu echipele medicale din Camp Butmir.

Personalul detașamentului continuă instruirea atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, pentru a menține un nivel ridicat de profesionalism, o viteză cât mai bună de reacție și pentru a fi întotdeauna pregătit să își îndeplinească misiunile la cele mai înalte standarde.

Totodată, militari din cadrul detașamentului „Dacian Pumas”, participanți la operația EUFOR ALTHEA, au executat și un alt exercițiu de evacuare medicală prin troliere cu targa a unui militar rănit. Aceste exerciții contribuie la consolidarea deprinderilor în vederea executării cu succes a misiunilor de căutare, salvare și evacuare și sunt realizate cu scopul exersării tacticilor, tehnicilor și procedurilor operaționale.

Această procedură de evacuare se folosește atunci când terenul nu permite aterizarea elicopterului.

Text: Mădălina Burlacu

Misiune de evacuare medicală

O aeronavă militară C-130 Hercules a Forțelor Aeriene Române a executat o misiune de evacuare medicală, miercuri, 17 septembrie, din Israel, a 10 pacienți pediatrici și 28 de aparținători, cetățeni palestinieni.

Misiunea de transport aerian a fost solicitată de către Departamentul pentru Situații de Urgență, ca urmare a unei cereri formulate de Centrul European de Coordonare a Răspunsului la Situații de Urgență, prin Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene, în contextul deteriorării situației de securitate din Fâșia Gaza. Echipa medicală care a însoțit persoanele evacuate pe timpul zborului a fost formată din personal medical asigurat de DSU și Ministerul Apărării Naționale.

Sursa: MAPN

Misiune îndeplinită!

La data de 30.07.2025, o aeronavă militară C-130 Hercules din Baza 90 Transport Aerian Otopeni, „Comandor aviator Gheorghe Bănculescu” ce aparține Forțelor Aeriene Române a executat în zbor o misiune de evacuare medicală prin preluarea unor pacienți pediatrici și a aparținătorilor acestora pe ruta aeriană Israel - Otopeni.

Asistența medicală în timpul zborului a fost asigurată de echipa medicală a Bazei 90 Transport Aerian, coordonată de medicul șef locotenent-colonel Dragoș Cristian Tudose și personal medical din cadrul UPU - SMURD a Spitalului Clinic de Urgență București.

Misiunea de evacuare medicală MEDEVAC a fost executată prin Mecanismul de Protecție Civilă, la solicitarea Departamentului pentru Situații de Urgență, cu sprijinul Forțelor Aeriene Române.

Sursa: Baza 90 Transport Aerian

ANTRENAMENT CU CEI MAI BUNI!

Personalul Bazei 57 Aeriană „Căpitan Aviator Contantin Cantacuzino” din componerea Detașamentului destinat asigurării Sprijinului Aerian pentru Forțele pentru Operații Speciale - SOATU RW 2, în cooperare cu personal din Divizionul 164 Forțe Navale pentru Operații Speciale, au executat, în prima decadă a lunii septembrie, Modulul de Instruire Complex specific instrucției tragerilor cu armamentul individual de infanterie.

Echipamente moderne, arme de ultimă generație și scenarii apropiate mediului operațional actual – condiții optime pentru a menține nivelul maxim de pregătire și pentru a perfecționa abilitățile și deprinderile necesare pe câmpul de luptă.

SOATU RW este o structură generată de Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino”, integrată în Serviciul Sprijin Aerian pentru Forțele pentru Operații Speciale din cadrul Forțelor Aeriene Române.

Respect și recunoștință pentru cei care se antrenează în umbră, mereu pregătiți să fie în prima linie atunci când contează cel mai mult!

Sursa: Baza 95 Aeriană

EXERCITII

Antrenamentul a fost o ocazie excelentă de a testa procedurile de intervenție, de a verifica modul în care instituțiile responsabile se coordonează în situații de criză, pentru a ne asigura că suntem pregătiți să acționăm rapid și eficient

La antrenament au participat cu dedicare și profesionalism: Inspectoratul de Jandarmi Județean Bacău, Gruparea de Jandarmi Mobilă Bacău, Inspectoratul pentru Situații de Urgență al județului Bacău, Poliția de Frontieră a Aeroportului Bacău, Serviciul Județean de Poliție Transporturi Bacău, reprezentanți ai S.C. Aerostar S.A. Bacău, Aeroportului Internațional „George Enescu” Bacău, ai DSNA Romatsa Bacău și ai Direcției Regionale de Informații Moldova Sud/SRI

VAMPIREX 25

Stagiu de pregătire bilateral în domeniul operațiilor speciale aeriene

În luna iulie, un detașament format din două aeronave IAR-330 SOCAT și militari aparținând Bazei 95 Aeriană „Erou căpitan aviator Alexandru Șerbănescu”, din Bacău, au participat la stagiul de pregătire bilateral în domeniul operațiilor speciale aeriene Vampirex 25, în localitatea Pau, Franța. Activitatea a fost găzduită de Regimentul 4 Elicoptere pentru Operații Speciale al Forțelor Armate ale Republicii Franceze.

Activitățile de instruire în comun le permit militarilor aliați să se cunoască mai bine, să formeze legături solide, să rămână uniți și gata să apere teritoriul Alianței Nord-Atlantice.

Stagiul de pregătire Vampirex a fost inițiat în 2023 de Escadrila 6 Operații Speciale (EOS6) a Regimentului 4 Elicoptere pentru Operații Speciale (4e RHFS) din Forțele Armate Franceze și are în dotare elicoptere de atac EC 665 Tigre HAD. Primele două ediții au avut loc în România, în Baza 95 Aeriană, Bacău, unde aliații francezi s-au antrenat cu piloții Escadrilei 952 Elicoptere SOCAT. Atunci, partenerii francezi au avut parte de o primire călduroasă din partea militarilor români, iar antrenamentele de zbor au fost intense, incluzând și trageri reale aer-sol, în poligonul Smârdan. Pentru continuarea colaborării, 4e RHFS a transmis invitația de a organiza stagiul de pregătire în anul 2025 la sediul regimentului, în localitatea Pau din sud-vestul Franței.

Vampirex 25 a urmărit perfecționarea pregătirii în domeniul operațiilor de sprijin aerian pentru Forțele pentru Operații Speciale (FOS). Au fost planificate și executate misiuni de transport (Special Air Transport), recunoașteri și cercetare aeriană specială (Special Reconnaissance) precum și căutare-salvare în luptă (Combat Search and Rescue). Acest schimb de experiență are drept obiectiv familiarizarea cu capacitățile tehnico-tactice ale aeronavelor și consolidarea coeziunii și interoperabilității între structurile participante.

După revenirea în țară, am stat de vorbă cu militari români din

Escadrila 952 Elicoptere SOCAT a Bazei 95 Aeriană ce au participat intens la acest stagiul de pregătire. De planificarea exercițiului s-a ocupat căpitanul Șerban Timofte, instructor de zbor. Vampirex 25 a fost o șansă pentru cei mai tineri piloți băcăuani de a planifica și executa o dislocare la mare distanță, cu alimentare pe aeroporturi civile internaționale. Căpitanul Șerban Timofte îndeplinește funcția de instructor de zbor la Escadrila 952 Elicoptere SOCAT din 2022. Are o experiență de zbor de peste 1.200 de ore și în 2017 a îndeplinit funcția de consilier planificare și instrucție aviație în teatrul de operații din Bosnia și Herțegovina. Căpitanul Șerban Timofte și-a format echipa din șapte tineri locotenenți, aflați la început de drum, i-a ghidat în planificarea rutelor de zbor, alegerea aeroporturilor de escală și în efectuarea multor sarcini administrative. Zborul de dislocare a fost de aproape 2.400 km și a totalizat peste 13 ore. Au fost alimentări pe aeroporturile Timișoara, Papa, Veneția, Albenga, Montpellier.

Exercițiul a început de a doua zi după sosire, s-au planificat rute pentru recunoașterea împrejurimilor și a zonelor de lucru. Apoi au urmat exerciții din ce în ce mai complexe, care au presupus secvențe de infiltrare/extracție, sprijin cu foc, conduse de militarii francezi, cu participarea altor escadrițe dotate cu elicoptere Cougar, Gazelle și Caracal. Ultimul zbor din cadrul Vampirex 25 a fost condus de aviatorii români și a fost o demonstrație de căutare-salvare în luptă.

Un aspect deosebit în cadrul stagiului de pregătire din Franța a

fost executarea de zboruri în echipaj mixt franco-român pe cele două tipuri de elicopter. Doi piloți francezi au pilotat IAR-330 SOCAT și patru piloți români au testat în zbor manevrabilitatea deosebită a EC 665 Tigre HAD. Antrenamentele au fost planificate și executate în conformitate cu regulamentele NATO, într-un scenariu fictiv.

„Întreaga echipă participantă a contribuit la succesul exercițiului încă din faza de pregătire și planificare. A fost un echilibru între muncă și timp la dispoziție, iar personalul detașamentului a dovedit seriozitate și profesionalism în ambele situații. Noi am fost primii oaspeți pentru Regimentul 4 Elicoptere Forțe Speciale, în cei 32 de ani de existență a unității. Această legătură creată la nivel bilateral este deosebit de importantă, activitatea fiind mai mult decât un exercițiu, prin prisma relațiilor interpersonale dezvoltate încă din 2023. O mare parte dintre noi ne cunoșteam după cele două ediții desfășurate în Bacău și a fost ca o revedere între camarazi”, spune căpitanul Șerban Timofte.

Locotenentul Angel Buzea este pilot al escadrilei băcăuane din 2023. Are o experiență de aproape 200 de ore de zbor și a finalizat recent programul de calificare pentru misiune. A fost al doilea exercițiu internațional la care a participat, dar primul în calitate de pilot, după Withe Wolf 24 din Macedonia de Nord.

„Misiunile de zbor au fost planificate urmând principiul de la simplu la complex, așa că până la executarea sarcinilor mai dificile eram deja adaptat. Mai complicate pentru mine, dar și deosebit de frumos, au fost

apropierea, aterizarea, rulajul și parcare pe Aeroportul Internațional Marco Polo din Veneția, unul din cele mai aglomerate din Italia. De la Vampirex 25 am învățat cum să planific ruta pentru o dislocare la mare distanță și o misiune implicând utilizarea de elicoptere cu caracteristici și roluri diferite”, a specificat locotenentul Angel Buzea.

Maistrul militar clasa a III-a Marius Tudoran este tehnic de bord din 2022, are o experiență de 550 ore de zbor și e proaspăt întors din teatrul de operații din Bosnia și Herțegovina. Deși de la revenirea din misiunea externă a avut la dispoziție doar o săptămână să își pregătească aeronava pentru o dislocare la mare distanță, cu sprijinul echipei tehnice a reușit, astfel că nu a avut nicio problemă pe parcursul orelor de zbor executate pe drum și acolo.

„Am fost oaspeți într-o unitate de elită a Forțelor Armate Franceze și am îndeplinit toate misiunile de zbor, fără incidente sau defecțiuni, iar acesta este cel mai important aspect. Pe tehnicii francezi îi cunoșteam din cele două vizite ale lor în România și am colaborat excelent și acum, având tot sprijinul lor pentru executarea mentenanței aeronavelor. La începuturile existenței regimentului, acesta era dotat cu Pume. Foarte mulți au trecut pe la hangar, ușor nostalgici, să vadă Puma românească și au fost impresionați de sistemul de armament instalat pe SOCAT”, a afirmat maistrul militar clasa a III-a Marius Tudoran.

Text: Lucian Irimia, foto: Alex Nișu

BIAS 2025

Bucharest International Air Show

Emoție și adrenalină la superlativ

Cerul Bucureștiului s-a colorat sub aripile participanților

15 ani de performanță aviatică

Nimic nu poate egala o zi frumoasă de final de vară cu vibe de festival, petrecută la cel mai mare show aviatic din țară. Desfășurat pe parcursul a 3 zile, pe Aeroportul Internațional „Aurel Vlaicu” din Băneasa, alături de parteneri de elită din aviația militară și civilă, națională și internațională, Bucharest International Air Show 2025 s-a aflat anul acesta la cea de-a 15 ediție.

Bucureștiul a fost martorul unui spectacol de excepție care a cucerit iremediabil inimile tuturor pasionaților de aviație, iar cuvântul zilei a fost: MAGIE.

BIAS 2025 a adus un eveniment fără precedent, marcând 115 ani de la primul zbor românesc și stabilind un record de prezență de aproximativ 250.000 de spectatori. Aeroportul Internațional Băneasa și platforma Romaero s-au transformat într-o scenă uriașă, unde aerul a vibrat de motoare, artificii și emoția publicului. S-a putut simți tensiunea și anticiparea fiecărei evoluții, de la primele zboruri matinale până la spectacolul nocturn încheiat cu focuri de artificii. Căldura sau oboseala nu au alungat publicul, care a aplaudat fiecare evoluție.

Forțele Aeriene Române au captivat asistența cu aeronavele F-16 Fighting Falcon, IAR-99 Șoim, C-27J Spartan și C-130 Hercules. Manevrelor precise ale piloților de F-16 au fost întâmpinate cu aplauze și exclamații, iar spectatorii au înțeles că aceste aparate nu sunt doar un simbol tehnic, ci reprezintă o garanție solidă a securității spațiului aerian al României și al NATO. Avioanele C-27J Spartan și C-130 Hercules au demonstrat capacitatea logistică a Forțelor Aeriene, iar IAR-99 a combinat agilitatea și eleganța, reamintind tradiția aviației românești. Parașutiștii au completat tabloul, executând salturi sincronizate, iar mulțimea s-a ridicat în picioare la fiecare aterizare precisă.

Pe lângă componenta românească, BIAS 2025 a oferit publicului o experiență internațională de excepție. Patrouille de France, echipa de acrobație a Forțelor Aeriene și Spațiale Franceze, a adus pentru prima dată la București cele nouă aeronave Dassault/Dornier Alpha Jet. Fiecare pilot avea un indicativ inspirat din romanul „Cei trei muschetari”: Athos, Porthos, Aramis și D'Artagnan. Athos 1, liderul formației, trasează linia de zbor, în timp ce Athos 5 și Athos 6 execută manevre în oglindă, captând atenția tuturor. Publicul a rămas fascinat de precizia și armonia evoluțiilor, iar vocea comentatorului - Athos 9 - a făcut ca fiecare manevră să fie înțeleasă și apreciată. De altfel, pilotul Jayson Troy a mărturisit că disciplina și munca în echipă din Patrouille de France îl împlinesc zilnic, atât profesional, cât și personal.

Spectacolul a fost completat de demonstrațiile piloților de acrobație români și străini. La 73 de ani, lituanianul Jurgis Kayris a desenat pe cerul Capitalei o față zâmbitoare, amintind spectatorilor că aviația este și artă, nu doar tehnică. Zeci de mii de spectatori au înfruntat soarele arzător, dar răsplata a venit sub forma unei serii de acrobații spectaculoase, artificii și zboruri sincronizate care au făcut ca timpul să pară suspendat.

Copiii au aplaudat cu entuziasm avionul tricolor care a declanșat artificii, iar adulții au urmărit fiecare manevră a aeronavelor F-16 cu respect și admirație. Mulți dintre cei prezenți au declarat că această experiență le-a oferit o conexiune directă cu Forțele Aeriene Române, înțelegând complexitatea și profesionalismul piloților. Publicul a simțit că este martor la ceva unic: o sărbătoare a zborului, a curajului și a excelenței tehnice. Pe lângă partea de spectacol în aer, expoziția statică a stârnit un interes deosebit. Publicul a avut ocazia să vadă îndeaproape nu doar aeronavele YAK-52 sau dronele Bayraktar, ci și tehnica de supraveghere și apărare aeriană, precum radarul TPS-79R și sistemul de rachete Patriot. Simulatoarele de zbor au fost permanent aglomerate, sute de vizitatori așteptând la coadă pentru a experimenta senzațiile trăite de piloți la manșă. Mulți dintre tinerii pasionați de aviație au declarat că această experiență i-a făcut să viseze și mai intens la o carieră în Forțele Aeriene. Atmosfera a fost completată de reacțiile publicului, care au dat măsura impactului emoțional al evenimentului. Cei care veneau pentru prima dată la BIAS s-au arătat uimiți de amploarea și diversitatea programului, iar cei care au urmărit toate edițiile au recunoscut că spectacolul oferit de Forțele Aeriene Române în 2025 a fost unul dintre cele mai reușite. Pasionații de fotografie au umplut rețelele de socializare cu imagini spectaculoase și cu detalii surprinse la sol, transformând evenimentul într-un val de promovare spontană a aviației românești și nu numai.

BIAS 2025 a fost mai mult decât un show aviatic, a fost un mesaj clar despre relevanța și modernitatea Forțelor Aeriene Române, despre colaborarea internațională și despre emoția de a privi cerul transformându-se în spectacol. Piloți experimentați, aeronave de ultimă generație, parașutiști și formații internaționale au creat un tablou complex, care va rămâne mult timp în memoria tuturor celor care au fost martori la acest eveniment. Organizatorii promit ca anul viitor să se mențină la același nivel de performanță și chiar să ne depășească așteptările!

Text: Maria Ioniță

Foto: Adrian Sultănoiu, Alexandru Nițu, Maria Ioniță

Forța Feminină- Andreea Bănesaru și Bianca Boțaș au demonstrat că femeile pot excela la cel mai înalt nivel în aviația acrobatică și militară. La doar 25 de ani, Andreea este instructor și membră a lotului național de acrobații, zburând cu Extra 330, o aeronavă de performanță înaltă pentru acrobații. În timpul show-ului, ea a combinat momente solo impresionante cu evoluții în echipă, împărtășind emoția și bucuria fiecărui zbor și recunoscând că aviația devine rapid o pasiune care nu te mai lasă.

Bianca Boțaș reprezintă un exemplu de excelență și perseverență în aviația militară românească, pentru care cerul nu este o limită, ci un teren de antrenament. Crescută într-un mediu în care disciplina și perseverența sunt esențiale, Bianca a știut încă din adolescență că își dorește să devină pilot militar. Drumul ei nu a fost niciodată simplu. Admiterea la Academia Forțelor Aeriene din Brașov, o etapă dificilă pentru orice tânăr aspirant, a reprezentat primul test major al dedicării sale.

Anii de formare au presupus sute de ore de studiu teoretic, exerciții în simulatoare și misiuni de antrenament cu aeronave de școală, în care precizia, concentrarea și stăpânirea de sine erau testate constant. Pentru Bianca,

fiecare provocare a fost o treaptă necesară spre excelență. Pregătirea intensă și disciplina i-au permis să ajungă pilot de F-16, unul dintre cele mai complexe și performante avioane de luptă din lume, capabil să execute o varietate de misiuni, de la interceptări și supraveghere aeriană la operațiuni tactice complexe.

La BIAS 2025, Bianca a participat pentru prima dată ca pilot activ, evoluțiile sale demonstrând nu doar profesionalismul, ci și curajul și pasiunea care o definesc. Mii de spectatori au urmărit fiecare manevră cu sufletul la gură, recunoscând importanța pregătirii și profesionalismului necesare pentru a pilota o astfel de aeronavă.

Bianca Boțaș nu este doar pilot; este un model inspirațional pentru tinerii români, arătând că prin perseverență, disciplină și pasiune, limitele devin oportunități, iar cerul devine locul unde poți să-ți depășești propriile provocări. La BIAS, prezența ei alături de Andreea Bănesaru a subliniat că femeile pot excela la cel mai înalt nivel, inspirând generații viitoare să urmeze o carieră în aviație, indiferent de dificultăți sau obstacole.

Fiecare zbor, fiecare manevră și fiecare secundă de antrenament înseamnă dăruire totală și respect față de uniforma pe care fiecare militar o poartă cu onoare acolo unde cerul devine scenă, visul prinde aripi, iar mândria de a fi român se trăiește la înălțime! Emoția din ochii spectatorilor, aplauzele și momentele spectaculoase de pe cer vor rămâne mult timp în amintirea tuturor celor prezenți

CONSTANȚA BLACK SEA AIR SHOW

Evoluția elicopterelor Bazei 57 Aeriană a fost aplaudată la scenă deschisă de către iubitorii de aviație prezenți la Black Sea Air Show

Black Sea Air Show este un eveniment aviatic de referință organizat pe litoralul românesc, la Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu din Constanța. Ediția din acest an a adus în prim-plan demonstrații aeriene spectaculoase susținute de piloți români și internaționali. Publicul a putut admira acrobații aeriene, zboruri de formație și evoluții ale aeronavelor militare și civile. Evenimentul a oferit și o expoziție statică de aeronave, precum și activități interactive pentru copii și familii. Black Sea Air Show este o oportunitate unică de a experimenta emoția zborului și de a celebra pasiunea pentru aviație într-un cadru festiv, pe malul Mării Negre.

Show-ul, desfășurat în data de 2 august, a ajuns la ediția a 4-a, și a intrat în galeria evenimentelor de neuitat.

Vă mulțumim pentru prezență, pentru sprijin și pentru faptul că ați respectat măsurile stabilite, contribuind la desfășurarea activităților în condiții de deplină siguranță.

Forțele Aeriene Române și Baza 57 Aeriană „Căpitan Aviator Constantin Cantacuzino” transmit aprecierea lor tuturor partenerilor implicați care au acționat cu profesionalism, seriozitate și spirit de echipă pentru succesul acestei ediții, care a reunit un public numeros și variat: de la cei pasionați de aviație, până la vizitatori aflați pentru prima dată la un miting aerian.

Programul a fost coordonat cu precizie, reflectând cooperarea firească dintre toate componentele aviației. Controlorii de trafic, tehnicienii și personalul de sprijin au făcut posibil ca fiecare evoluție să se desfășoare conform planului. Vremea a fost de partea organizatorilor: cerul a rămas senin pe tot parcursul zilei, cu doar câțiva nori discreți la apus, iar soarele a însoțit fiecare moment al spectacolului.

Atmosfera creată de aplauzele și energia publicului a confirmat că munca echipei a fost primită cu bucurie și entuziasm. Ziua s-a încheiat cu satisfacția unei reușite și cu gândul la edițiile viitoare.

Sursa: Baza 57 Aeriană, foto: Bianca Dedu, Cristian Argăseală

Prima întâlnire cu cerul: emoție, adrenalină și mândrie, la Boboc

*La Baza Aeriană Boboc tradiția se păstrează!
Decolare.
Tur de pistă.
Aterizare perfectă.
Botezul.
Bine ați venit în lumea piloților militari!*

La Baza Aeriană Boboc, tradiția rămâne vie și se transmite din generație în generație. Pentru studenții Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, ziua primului zbor singur la manșă nu este doar o etapă de instruire, ci o experiență care le va rămâne în suflet pentru totdeauna.

Emoția este aceeași pentru fiecare: pașii sunt clari – decolare, tur de pistă, aterizare – dar ceea ce simți când avionul prinde viață sub mâinile tale nu se poate compara cu nimic. Este momentul în care încrederea instructorului se întâlnește cu mândria elevului.

După aterizarea în siguranță, aplauzele și felicitările nu au întârziat. Zâmbete largi, strângeri de mână, priviri pline de recunoștință – toate au umplut aerodromul de energie și bucurie. Iar „botezul” zborului, plin de bună dispoziție și voie bună, a completat atmosfera, marcând intrarea tinerilor în lumea celor care au cucerit cerul.

Pentru instructori, este bucuria de a vedea roadele muncii lor. Pentru elevi, este visul care prinde contur. Și pentru toți cei de față, este amintirea unei zile care nu se uită niciodată.

„Cer senin și numărul decolărilor egal cu cel al aterizărilor!” – urarea de final răsună ca o binecuvântare pentru drumul pe care acești tineri curajoși abia îl încep.

Text: Ioana Teișanu, foto: Baza Aeriană Boboc

Instructorii au urmărit cu emoție evoluția studenților și s-au declarat mulțumiți de primul zbor la simplă

După aterizare piloții au primit „botezul” de la colegii mai experimentați

O NOUĂ GENERAȚIE DE AVIATORI ÎȘI ÎNCEPE PARCURSUL PROFESIONAL ÎN STRUCTURILE FORȚELOR AERIENE ROMÂNE

Promoția 2025 a primit brevetele de pilot militar

Boboc, 21 iulie 2025 – La o zi distanță de Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene, Baza Aeriană Boboc a găzduit ceremonia de absolvire a Cursului de bază Aviație-naviganți. Evenimentul a marcat înmânarea brevetelor și a insinelor de pilot militar noii promoții, formată din tineri ofițeri care încep acum o nouă etapă a carierei în structurile operative.

Evenimentul s-a desfășurat într-un cadru festiv, accentul fiind pus pe importanța instruirii și pe responsabilitatea pe care o implică profesia de pilot militar. Au fost prezenți comandantul Comandamentului Forțelor Întrunite, general-maior Valerică Vrăjescu, locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre, comandantul Academiei Forțelor Aeriene Henri Coandă din Brașov, general de flotilă aeriană, Marius Șerbenski, comandanți ai bazelor aeriene din țară, dar și reprezentanți ai Inspectoratului General de Aviație și ai autorităților publice din Buzău.

Comandantul Bazei Aeriene de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic, general de flotilă aeriană Ovidiu Bălan, a adresat tinerilor aviatori un mesaj cu accent pe responsabilitate și încredere:

„Ce cadou mai frumos am putea primi de ziua noastră decât o nouă promoție de piloți militari?” a transmis acesta, subliniind simbolistica momentului.

În discursul său, acesta a abordat atât realizările sistemului de învățământ militar, cât și provocările viitoare:

„Aviația este o armă complexă, dar și o armă scumpă. Primim mult – și trebuie să fim în măsură să oferim deopotrivă, profesionalism, disciplină, responsabilitate. Noi, cei cu experiență, trebuie să fim în măsură să asigurăm tinerei generații toate condițiile pentru o dezvoltare profesională de excelență. Toți cei responsabili, de la cel mai înalt nivel, până la instructorul de la cursuri sau din aeronavă, trebuie să fim implicați în formarea tinerilor.

Dar și voi, tineri ofițeri, trebuie să fiți pregătiți să valorificați ceea ce vi se oferă: tehnică de vârf, infrastructură modernă, cadre militare competente. Pentru aceasta este nevoie de muncă, antrenament continuu și dăruire. Fără acestea, nici cel mai complex sistem nu poate performa”.

Generalul de flotilă aeriană Ovidiu Bălan a felicitat, de asemenea, întreaga echipă de instructori și a transmis mulțumiri familiilor pentru sprijinul acordat tinerilor ofițeri pe durata formării. Totodată, le-a reamintit noilor absolvenți că brevetul este doar începutul unei cariere care va presupune efort constant și adaptare la exigențele tehnicii moderne.

În discursul său, șeful de promoție, sublocotenentul Cristian Flaviu Ciocmărean, a evidențiat parcursul generației sale.

„Am fost martorul unei generații care nu doar că a rezistat provocărilor,

ci le-a transformat în trepte spre reușită. Sunt încrezător că în fiecare dintre noi se regăsesc calitățile unui lider, ale unui profesionist și, mai presus de toate, ale unui pilot”.

În același timp, sublocotenentul Cristian Flaviu Ciocmărean și-a exprimat recunoștința față de cadrele militare care i-au format, dar și față de părinți, care au rămas alături în momentele dificile:

„În numele promoției, le mulțumim tuturor cadrelor care ne-au fost alături în această perioadă de formare. Celor care ne-au învățat lecții esențiale în sălile de clasă, cât și celor care ne-au fost sprijin, ghid și exemplu acolo sus în aer. Prin răbdare, exigență și devotament, ne-au modelat ca oameni și ca viitori aviatori.

Părinții noștri au fost stâlpi tăcuți și puternici care ne-au susținut la fiecare pas, glasul care ne-a îndemnat să nu renunțăm niciodată, chiar și atunci când propriile îndoieli ne apăsau. Fără ei, n-am fi ajuns aici. Pentru credința lor în visul nostru, le suntem profund îndatorați”.

Reflectând asupra parcursului trăit la Boboc, șeful de promoție a declarat:

„O oră de zbor nu era doar o misiune, ci o adevărată recompensă, o clipă magică care trecea mereu mult prea repede. Ochii noștri erau mereu

ațintiți spre cer, așteptând cu nerăbdare să ne vină rândul. Pe parcursul acestei perioade am trăit un adevărat amalgam de emoții. Am zâmbit cu satisfacție, bucurându-ne de fiecare tur de pistă reușit. Ne-am întristat atunci când vântul părea că luptă împotriva noastră. Dar, mai presus de toate, ne-am susținut necondiționat, fiind mereu acolo unul pentru altul în momentele dificile”.

Ceremonia a fost completată de zboruri de salut ale aeronavelor bazei și ale unui elicopter Black Hawk aparținând Ministerului Afacerilor Interne. Spectacolul aerian a fost susținut și de formația de acrobație a Aeroclubului României, care a evoluat cu trei aeronave Extra 300.

Promoția 2025 intră în structurile forțelor aeriene cu responsabilitatea de a-și continua dezvoltarea profesională și de a contribui la îndeplinirea misiunilor naționale.

Ceremonia de la Boboc nu a însemnat doar încheierea unei etape, ci începutul unei cariere construite pe efort, rigoare și loialitate față de misiunea apărării spațiului aerian al României.

Cer senin, promoția 2025!

Text și foto: Alex Nițu

Sublocotenentul Cristian Flaviu Ciocmărean, șeful de promoție al Cursului de bază Aviație-naviganți

Bucuria absolvirii și emoția începutului unui nou drum în carieră au fost completate și de felicitările adresate piloților de către oficialii militari prezenți la ceremonie

Comandantul Bazei Aeriene de Instruire și Formare a Personalului Aeronautic, general de flotilă aeriană Ovidiu Bălan, a subliniat importanța pregătirii temeinice a noilor piloți pentru viitorul Forțelor Aeriene

Tinerii absolvenți au fost felicitați de către locțiitorul șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre

Înmânarea brevetului și insignei de pilot, un moment emoționant care marchează primul pas din cariera de pilot militar

Au încheiat o etapă și au pășit timizi spre un nou drum, sub cerul înnorat al Brașovului. Absolvenții promoției „Regina Maria 150”, au ținut capul drept și au zâmbit deși șiroaiele de apă curgeau pe uniforma lor nouă. Am văzut în ei bucuria momentului, satisfacția anilor de muncă și emoția noului început, toate acestea nu au fost spălate de picăturile de apă ce nu au încetat să cadă din cer pe toată durata festivității.

În ziua de 31 iulie 2025, tinerii ofițeri au trăit clipe de emoție sub privirile cadrelor didactice, ale invitaților, camarazilor și ale familiilor. Piața Sfatului din Brașov a fost astfel martora unor momente solemne găzduind festivitatea de absolvire a promoției „Regina Maria 150” a Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

Cu trei ani în urmă, tot aici, tinerii aflați în formație rosteau, pentru prima dată, Jurământul Militar. Atunci, viitorul părea departe. Sub umbrele și sub cerul încărcat de nori, prezentul s-a împletit cu mândria și recunoștința tuturor celor aflați în piața Sfatului.

Cuvintele care au încălzit acea zi ploioasă au venit din partea șefului de promoție, sublocotenent Miruna Camelia Mocanu. Tânăra absolventă a devenit sufletul festivității și, cu emoție în glas, a rememorat drumul parcurs de la primele zile de adaptare la viața militară până la momentul final, în care toți colegii ei îmbracau uniforma de ofițer.

„Poate nu ne știți pe fiecare în parte. Dar ne recunoașteți ca promoție. Ca formație. Ca unitate. Astăzi, ne-am îmbrăcat cu cele mai frumoase haine. A meritat trecutul, merită prezentul și va merita viitorul. Elevul din liceul militar visa acum câțiva ani la clipa asta. Elevul din liceul civil poate că nici nu-și imagina că va ajunge aici. Dar astăzi, suntem cu toții ofițeri ai Armatei României. Bucurați-vă alături de noi! Priviți-ne! Și nu vă temeți! Viitorul vine hotărât, curajos, mareș.”

Dragi părinți, dragi invitați, camarazi de toate vârstele, să spuneți lumii, fără rețineri, că fiul sau fica dumneavoastră poartă tricolorul pe umăr și țara în suflet.

**Șeful Statului
Major al
Forțelor
Aeriene,
general-
locotenent
Leonard-
Gabriel
Baraboi a
felicitat-o pe
șefa de
promoție,
sublocotenent
Miruna
Camelia
Mocanu**

Să le spuneți că ceea ce vedeți astăzi n-a fost ușor de obținut. Zâmbim, dar am și plâns.

Am avut momente grele, am dus dorul de casă și ne-am întrebat, poate, de multe ori cum se scurge timpul, de unde vine sprijinul în momentele grele și unde ne întoarcem în timp când vrem să ne revedem rădăcinile, care ne sunt rădăcinile. Eu fac parte din familia vladimireștilor. Dar la Academie am cunoscut o cantemiristă care mi-a devenit cea mai bună prietenă. Un ștefănist care mi-a fost model. Cu o colegă de la Constanța am împărțit duplexul.

Poziția în care mă aflu astăzi îmi permite să spun, cu mândrie, că noi cei care stăm acum în fața dumneavoastră suntem pregătiți să dăm înapoi tot ce am primit. Și mai mult.

ACADEMIA FORTELOR AERIENE „HENRI COANDĂ” PROMOȚIA „REGINA MARIA 150” A ÎMBRĂCAT UNIFORMA DE OFIȚER

GAUDEAMUS IGITUR-PROMOȚIA „REGINA MARIA 150” A ACADEMIEI FORTELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”

Promoția „Regina Maria 150” Drumul către un nou zbor

Pentru studenții anului III ai Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, vara anului 2025 a însemnat mai mult decât un anotimp, a fost un capitol de final, o succesiune de momente încărcate de emoție, care marchează trecerea de la viața de student la cea de ofițer.

Ultima sesiune, primul pas spre înălțimi

Cu fiecare filă de curs răsfodată și bal de absolvire, cu fiecare examen trecut, promoția „Regina Maria 150” s-a apropiat de un prag simbolic: ultima sesiune de examene. Nu a fost doar o etapă academică, ci o trecere de la aspirații la lideri. În spatele fiecărui test s-au aflat nopți albe, misiuni îndeplinite și visuri conturate între pereții academiei și sub cerul care le-a fost inspirație. Pentru mulți, acest moment a fost o privire în urmă spre anii de formare, dar și înainte, către provocările unei cariere militare.

Un răsărit diferit – 21 iulie 2025

Dimineața examenului de licență a avut o altă lumină. În sălile de examen nu s-au așternut doar cuvinte pe hârtie, ci povești de efort, speranță și curaj. Ultimul examen a fost și ultima filă din capitolul „student la Academie”. Pentru unii, drumul până aici a fost greu. Pentru toți, a fost profund.

Urmează emoția prezentării oficiale a lucrării, moment în care fiecare își spune povestea profesională, nu doar în fața comisiei, ci și în fața lui însuși.

Tabăra de instrucție de vară Târlungeni

Înainte de închiderea oficială a ciclului de formare, studenții au participat la Tabăra de Instrucție de la Târlungeni, o etapă menită să le testeze rezistența și să le consolideze camaraderia.

Două săptămâni în inima naturii au însemnat orientare în teren, deplasare prin pădure, aprinderea focului cu resurse minime și exerciții de tragere în simulator. A fost mai mult decât antrenament: a fost o lecție despre disciplină, spirit de echipă și decizie sub presiune – valori esențiale pentru viitorii lideri ai Forțelor Aeriene.

Balul absolvirii – valsul recunoștinței

Seara balului a adus eleganță, emoție și recunoștință. În fața profesorilor și comandanților, absolvenții au păstrat vie tradiția valsului absolvirii un dans al respectului și al onoarei, în care fiecare pas a spus un simplu, dar profund „Mulțumesc!”.

După aplauze și emoții, bucuria s-a transformat în petrecere, iar barierele ierarhice au lăsat loc prietenilor și legăturilor formate în trei ani de efort și sprijin reciproc.

Prima defilare în calitate de ofițeri

Suntem rezultatul muncii profesorilor noștri, al comandanților, al instructorilor, oameni care ne-au format, ne-au corectat și ne-au văzut ca pe copiii lor.”

Miruna a vorbit despre legăturile create între colegi din toate colțurile țării foști liceeni militari, absolvenți de licee civile, oameni uniți de același ideal. A amintit nopțile de studiu, momentele de dor de casă și provocările care au modelat caracterul fiecăruia. A fost un discurs al recunoștinței, dar și al promisiunii: aceea de a da înapoi, prin serviciul militar, tot ceea ce au primit în acești ani de formare. „*Cer senin! Iar dacă nu va fi mereu senin, vom reuși să zburăm printre nori! Ne-ați pregătit pentru asta!*”

„Cine deține stăpânirea cerului, are stăpânirea pământului și a mării”

În cadrul ceremoniei de absolvire a promoției de sublocotenenti „Regina Maria 150”, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi, a transmis un mesaj puternic și inspirațional noii generații de ofițeri.

„Astăzi marcăm un moment deosebit, atât în istoria personală a fiecăruia dintre voi, cât și în parcursul Forțelor Aeriene Române. Intrarea voastră în rândurile celor care veghează la siguranța României și la securitatea națională este un pas definitiv, rezultat al anilor de pregătire intensă, al curajului și al perseverenței de care ați dat dovadă”, a subliniat generalul.

În discursul său, a evocat cuvintele strategului militar Giulio Douhet: *„Cine deține stăpânirea cerului, are stăpânirea pământului și a mării”,* subliniind rolul fundamental al puterii aeriene în arhitectura de securitate a lumii contemporane. Totodată, acesta a atras atenția asupra faptului că tehnologia, oricât de avansată ar fi, nu decide singură victoria: *„Așa cum spunea Eisenhower, armele și echipamentele sunt doar unelte; spiritul uman, disciplina și pregătirea sunt cele care hotărăsc succesul. Voi sunteți resursa cea mai prețioasă a Forțelor Aeriene Române.”*

Șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi a adresat mulțumiri familiilor și profesorilor care au contribuit la formarea noii generații de ofițeri: *„În spatele fiecăruia dintre voi stau părinți, frați, surori și profesori care v-au sprijinit și motivat. Lor le*

Dincolo de final – începutul unui nou zbor

În seara de 29 iulie, pe platoul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov, absolvenții Promoției „Regina Maria 150” au trăit un moment de neuitat: **Ultimul Apel de Seară**.

Ceremonia, încărcată de emoție și simbolism, a marcat încheierea anilor de studiu și începutul unei noi etape, cea a carierei de ofițeri ai Armatei României. În locul obișnuitului „Prezent!”, rostit regulamentar timp de trei ani, aerul a vibrat de un alt cuvânt, unic și plin de însemnătate: **„Absolvent!”** – expresia triumfului, a demnității și a responsabilității asumate.

suntem recunoscători pentru dăruirea și susținerea necondiționată.”

De asemenea, mesajul a inclus un apel la responsabilitate și la păstrarea spiritului de camaraderie cultivat în anii de academie: *„De astăzi înainte, veți activa în corpuri de trupă, turnuri de control, centre de comandă sau pe aerodromuri de operații. Oriunde vă va purta cariera, să nu uitați niciodată ce așteaptă România de la voi: profesionalism, caracter și responsabilitate. Rolul vostru este vital, iar contribuția fiecăruia contează.”*

În încheiere, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene le-a urat absolvenților sănătate, succes și misiuni împlinite: *„Aveți în față o carieră care vă va pune la încercare curajul, rezistența și puterea de decizie, dar care vă va aduce și satisfacția de a servi patria cu onoare. Vă doresc să vă întoarceți mereu acasă cu bine și cu fruntea sus. Felicit promoția «Regina Maria 150» și reaffirm, cu mândrie: Trăiască Forțele Aeriene Române!”*

După cuvintele șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, care au subliniat rolul strategic și misiunea de apărare a spațiului aerian, emoția ceremoniei a fost întregită de mesajul adresat de generalul de flotilă aeriană conf. univ. dr. Marius Șerbeszki, comandantul Academiei Forțelor Aeriene. Dacă prima parte a discursurilor a pus accent pe importanța operativă și pe locul noilor ofițeri în arhitectura de securitate națională și aliată, intervenția comandantului academiei a adus în prim-plan dimensiunea formativă, umană și simbolică a acestui moment unic din viața absolvenților.

„Nu este suficient să fiți buni azi! Măine trebuie să deveniți și mai buni!”

„Astăzi celebrăm nu doar o etapă de pregătire încheiată, ci începutul unei vieți trăite sub semnul onoarei, curajului și datoriei față de țară. Promoția voastră poartă numele Reginei Maria, un simbol nemuritor al loialității și sacrificiului, al dragostei necondiționate pentru România. Nu comemorăm doar o figură regală, ci reaffirmăm valori fundamentale care trebuie să vă ghideze în carieră”, a subliniat generalul Șerbeszki.

Comandantul academiei a evidențiat apoi profesionalismul și devotamentul cadrelor didactice și al structurilor militare partenere, care au contribuit la formarea noii generații: *„Academia Forțelor Aeriene ridică aripi și formează lideri de peste un secol. Ați beneficiat de cele mai moderne*

condiții de instruire și de un corp profesoral de excepție, care v-a educat mințile, v-a întărit inimile și v-a modelat caracterul!”

Adresându-se noilor ofițeri, generalul de flotilă aeriană Marius Șerbeszki a accentuat semnificația uniformei militare: *„Uniforma de ofițer pe care o veți purta de astăzi înainte simbolizează onoare, datorie și sacrificiu. Ca ofițeri ai Forțelor Aeriene Române veți fi chemați să apărați spațiul aerian al țării, să protejați viețile concetățenilor și să contribuiți la menținerea păcii și stabilității în regiune, alături de camarazii din celelalte categorii de forțe și de aliații NATO.”*

Discursul a adus o emoție puternică, atunci când comandantul academiei s-a adresat familiilor și apropiaților absolvenților: *„Stimați părinți, bunici, frați, surori și prieteni, în fiecare pas al acestor tineri se află și efortul, și încrederea, și rugăciunile dumneavoastră. Sunteți parte din această reușită și împărțiți alături de noi emoția și mândria acestei zile. În numele lor, vă mulțumesc!”*

În încheiere, comandatul academiei i-a îndemnat pe tinerii ofițeri să fie lideri prin exemplu, modele de curaj și patriotism, reamintindu-le că perfecționarea continuă și integritatea vor fi reperatele care le vor garanta succesul în carieră.

Absolvenții Promoției „Regina Maria 150” au împărțit, cu sinceritate, câteva gânduri despre parcursul lor și despre ceea ce îi așteaptă dincolo de porțile Academiei.

Sublocotenentul Liviu Stere, încadrat la Batalionul 228 Apărare Antiaeriană, mărturisește că academia i-a deschis un drum pe care îl dorește continuat, la un moment dat, chiar în postura de cadru didactic: *„La început, finalul părea foarte departe, dar ultimele luni au venit cu o intensitate covârșitoare. Mă bucur enorm că am ajuns unde mi-am dorit. Le spun celor care abia au intrat să meargă mereu cu capul sus și să se bucure de fiecare clipă, pentru că anii trec foarte repede. Pentru mine, academia înseamnă familie, unitate și mândrie.”*

Sublocotenentul Denisa Elena Moldoveanu a visat încă din primul an să ajungă la Baza 95 Aeriană „Erou Căpitan Alexandru Șerbănescu” din Bacău – vis care acum devine realitate: *„Îi încurajez pe viitorii studenți să nu renunțe, să aibă încredere în ei și să încerce să devină, în fiecare zi, cea mai bună versiune a lor. Așa am făcut și eu încă din perioada liceului militar. La început, mi-a fost greu să mă adaptez, dar am legat prietenii puternice, am primit susținerea cadrelor și a profesorilor și am învățat să mă ridic după fiecare provocare. Le transmit celor mai mici să nu uite că, oricât de dificil ar părea acum, va veni ziua în care vor culege roadele muncii lor și vor fi mândri de ceea ce au realizat.”* Prin vocea acestor tineri ofițeri, se conturează imaginea unei promoții puternice, care îmbină profesionalismul cu determinarea, curajul cu dorința de a sluji țara și de a construi viitorul sub semnul onoarei și al excelenței.

Fiecare strop de ploaie a părut să binecuvânteze un nou început. Promoția „Regina Maria 150” nu a fost doar o generație de studenți care a absolvit, ci o familie unită de idealuri și sacrificii, care acum pășește hotărâtă în rândul apărătorilor României. Emoția părinților, mândria comandanților și zâmbetele tinerilor ofițeri au transformat această zi într-o lecție de curaj, de credință și de speranță. În Piața Sfatului a rămas ecoul jurămintelor, al pașilor fermi și al cuvintelor pline de forță, dar adevărata moștenire a acestei promoții va fi scrisă în anii ce vin, în misiunile îndeplinite și în responsabilitatea purtată cu demnitate. Ploaia s-a oprit, dar emoția va rămâne pentru totdeauna.

**Text: Maria Ioniță
Foto: Adrian Sultănoiu, Maria Ioniță**

Zâmbete și emoții la început de drum pentru tinerii ofițeri

Ultimul Apel de Seară a marcat sfârșitul unei etape importante din viața de student militar

Sub lumina torțelor aprinse, privirile familiilor, camarazilor și cadrelor academice au însoțit emoționați retragerea simbolică a absolvenților din rândurile studenției. A fost un rămas-bun presărat cu nostalgie și mândrie, dar și un început plin de promisiuni și provocări, căci fiecare tânăr poartă cu sine nu doar cunoștințele acumulate, ci și spiritul excelenței și al curajului.

Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” își exprimă respectul și recunoștința față de Promoția „Regina Maria 150” și le urează succes pe drumul ce îi așteaptă – un drum al onoarei, al dăruirii și al slujirii țării.

Pentru patrie. Pentru onoare. Pentru viitor.

PROMOȚIA 2025 „REGINA MARIA 150” A ȘCOLII MILITARE DE MAIȘTRI MILITARI ȘI SUBOFIȚERI A FORȚELOR AERIENE ȘI-A ÎNCHEIAT PARCURSUL DE FORMARE

În data de 31 iulie, la sediul Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene „Traian Vuia”, a avut loc festivitatea de absolvire a promoției 2025 „Regina Maria 150”. După doi, respectiv un an de formare, elevii militari au spus rămas-bun statutului de cursanți și au pășit cu încredere în cariera militară, pregătiți să slujească sub drapel.

Ceremonia s-a desfășurat într-un cadru solemn, în prezența conducerii școlii, a cadrelor didactice și a instructorilor, alături de oficialități și invitați de onoare. Absolvenții și-au primit primele grade militare, iar cei mai meritoși au fost distinși cu plachete și premii. Atmosfera a fost încărcată de emoție, mai ales datorită familiilor care le-au fost alături pe parcursul întregii formări: părinți, bunici, frați, surori și chiar copii, care au împărtășit mândria acestui moment unic.

„Această zi este, în egală măsură, despre uniformă și despre familie. Despre mândria celor dragi și despre lacrimile care au însoțit fiecare pas către acest moment”, a fost mesajul transmis pe timpul festivității.

În calitate de reprezentant al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, șeful Oficiului Resurse, comandor Cornel Cruțan, a transmis următorul mesaj: „Instituția militară pe care o absolviți astăzi se bucură de un înalt prestigiu, nu doar în armată, ci și în afara ei. Iar aceasta este o confirmare a faptului că societatea românească are, în continuare, în instituțiile de învățământ militar un fundament solid, clădit pe valori cum sunt onoarea, disciplina, datoria, respectul față de semeni și dragostea față de țară. Sunteți 83 de maiștri militari și 96 de subofițeri care astăzi vă bucurați de încununarea activității asidue pe care ați depus-o în sălile de clasă, în laboratoare și ateliere, pe aerodromuri și în structurile operaționale de aviație, de artilerie și rachete sol-aer sau de război electronic, iar rezultatele obținute pe timpul studiilor și la examenele de absolvire, în majoritatea lor bune și foarte bune, reflectă seriozitatea și maturitatea pe care le-ați dovedit în pregătire”.

Comandantul școlii, comandor Cătălin-Relu Bănescu, aflat la prima sa ceremonie de absolvire în această calitate, a transmis absolvenților un îndemn plin de responsabilitate:

Șeful Oficiului Resurse, comandor Cornel Cruțan, din cadrul SMFA, împreună cu șeful promoției, maestrul militar clasa a V-a Diaconu Georgian Constantin

„Ceea ce ați învățat în acești ani reprezintă fundația pe care se va clădi întreaga voastră carieră militară. Primele funcții în care veți fi încadrați vor însemna provocări, ritm susținut și responsabilitate. (...) Promoția voastră are un nume cu rezonanță. «Regina Maria 150» ne amintește de curaj, demnitate și spirit de sacrificiu. Vă îndemn să purtați acest nume cu onoare și să îi respectați semnificația prin ceea ce veți deveni ca militari și ca oameni”.

În mesajul său, deputatul Bogdan-Ionel Rodeanu, vicepreședinte al Camerei Deputaților și al Comisiei pentru Apărare, Ordine Publică și Siguranță Națională, a subliniat rolul vital al noilor absolvenți în asigurarea securității aeriene: „Nici un aparat de zbor nu decolează și nu luptă fără grija și munca voastră. (...) Oamenii ca voi sunt garanții tăcuți ai siguranței în aer. Viața piloților este în mâinile voastre. Munca voastră este apărarea tuturor”.

În numele colegilor săi, șeful promoției, maistrul militar clasa a V-a Georgian Constantin Diaconu, a adus un omagiu instructorilor și familiilor: „Instructorii noștri au fost mentorii noștri și familia noastră în uniformă. Prin exemplul lor am înțeles ce înseamnă să pui datoria mai presus de sine. Părinților le datorăm recunoștință pentru sacrificiile și răbdarea cu care ne-au sprijinit. Promoția 2025 promite să ducă mai departe ceea ce a învățat: respectul pentru armă, devotamentul față de patrie și onoarea de a fi parte a Armatei Române”.

Promoția 2025 poartă numele „Regina Maria 150”, un omagiu adus uneia dintre marile figuri ale istoriei României. Alegerea acestui nume marchează 150 de ani de la nașterea Reginei Maria și evocă curajul, demnitatea și spiritul de sacrificiu al acesteia. În același timp, anul 2025 este unul aniversar pentru instituția militară de învățământ, care marchează 105 ani de tradiție în formarea maiștrilor militari și subofițerilor pentru aviația militară.

Momentul final al festivității a fost marcat de defilarea absolvenților, însoțită de survolul aeronavelor Bazei Aeriene pentru Instruirea și Formarea Personalului Aeronautic, alături de aeronave din Baza 90 Transport Aerian, Baza 95 Aeriană și Inspectoratul General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne. Spectacolul aerian a încununat simbolic legătura dintre noua generație de specialiști și misiunea Forțelor Aeriene Române.

Din acest moment, absolvenții promoției „Regina Maria 150” fac parte din familia Forțelor Aeriene Române, fiind pregătiți să răspundă cu profesionalism și devotament misiunilor ce îi așteaptă.

Felicitări și mult succes în carieră!

Text: Laura Bașturea,
foto: Laura Bașturea, Ștefan Lupu

Mândria de a fi absolvent, îmbrățișările, lacrimile, bucuria și multe alte emoții au fost doar câteva dintre trăirile care au marcat sfârșitul unei etape a pregătirii, dar și începutul unui nou capitol

EMOȚII DE NEUITAT ALE PRIMEI ZILE DE ȘCOALĂ

Peste 630 de inimi au bătut, în data de 8 septembrie, în ritmul cadenței, al onoarei, al disciplinei și al dorinței de performanță. În anul omagial „Regina Maria 150”, ceremonia militară dedicată deschiderii noului an școlar la Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” a avut loc în Piața Cetății din Alba Iulia.

Începutul de an școlar aduce tuturor celor implicați în viața școlii multă emoție, fiind un prilej de revedere cu foștii colegi, dascălii și cadrele militare, respectiv prima întâlnire plină de speranță a bobocilor cu mediul militar și cu cei care le vor deschide tainele noii lumi în care au pășit.

Ceremonia s-a desfășurat în prezența generalului-maior Aurel-Cezar Stănculescu, comandantul Comandamentului Componentei Aeriene, care îndeplinește și funcția de locțiitor al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene.

Momentul cu cea mai mare încărcătură emoțională a fost acela în care elevii claselor a IX-a au rostit legământul de suflet al elevilor militari.

În cadrul ceremoniei a fost conferită distincția „Robert Schuman”, clasei care a obținut cele mai bune rezultate la învățătură în anul școlar trecut. Elevii clasei a XI-a D au încheiat anul școlar 2024 – 2025, cu media generală pe clasă 9,12, cea mai mare medie din colegiu. Au

primit diploma și au fost felicitați, șeful clasei elev caporal David Varodi, profesorul diriginte Dan Anca și comandantul companiei I elevi, căpitanul Vlad Haica.

Totodată, șeful promoției 2025 „Regina Maria - 150”, absolventul Flavius Taflan, a primit din partea colegiului, conform tradiției, placheta de onoare și diploma care îi recunoaște performanțele obținute, precum și contribuția adusă la creșterea prestigiului Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”. În prezent Flavius este student la Academia Tehnică Militară „Ferdinand I” București. Pentru rezultatele deosebite obținute de către absolvenții Promoției 2025, profesorii diriginți și cadrele militare au primit aprecieri și felicitări.

Pe timpul ceremoniei, Piața Cetății a fost survolată de aeronave F-16 și elicoptere din cadrul Bazei 71 Aeriană „General Emanoil Ionescu”, Câmpia Turzii, care au sărbătorit alături de toți cei prezenți, deschiderea unui nou an școlar.

În anul școlar 2025 – 2026 vor studia la Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul” peste 635 de elevi, 169 dintre aceștia fiind elevi în clasa a IX-a.

Transmitem tuturor mult succes în noul an școlar!

Text: Ioana Popa, foto: Alexandru Aioanei, elev caporal Iustin Nicolescu, elev fruntaș Robert Popa

Emoțiile au fost nu numai ale elevilor Colegiului Național Militar „Mihai Viteazul”, dar și ale tuturor celor prezenți, oficiali și familii

„SERVESC PATRIA!” PRIMUL LEGĂMÂNT ÎN CARIERA MILITARĂ

Elevii de anul I din cadrul programului de formare a maiștrilor militari și elevii programului de formare a subofițerilor ai Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene au trăit emoția primelor momente care le marchează începutul de drum: prezentarea Drapelului de Luptă al unității și înmânarea armamentului individual.

Aceste două repere au o puternică valoare simbolică. Înainte de depunerea Jurământului Militar, tinerii primesc în suflet valorile pe care se clădesc principiile Armatei României și descoperă semnele sacre care le vor călăuzi pașii. Drapelul este „simbolul devotamentului, credinței, ordinii și al disciplinei ce reprezintă oastea. Steagul e totodată trecutul, prezentul și viitorul țării, întreaga istorie a României! Într-un cuvânt, steagul

reprezintă toate datoriile și toate virtuțile militare care se cuprind în cele două cuvinte sâpate pe vulturii români: Onoare și Patrie!”.

Momentul înmânării armamentului individual a adus cu sine responsabilitatea nobilă de a apăra unitatea, suveranitatea și independența României. Platoul școlii a răsunat de glasurile elevilor care au rostit cu hotărâre „Servesc Patria!”, transformând clipa într-o amintire de neuitat, atât pentru tinerii aflați la început de drum, cât și pentru militarii cu experiență prezenți la activitate.

Pentru fiecare dintre acești elevi, ziua a însemnat nu doar un pas înainte, ci și o legătură vie cu istoria și tradițiile militare românești. Le dorim tuturor o carieră împlinită, în care să ducă mai departe cu demnitate idealurile de Onoare și Patrie.

Text: Laura Bașturea, foto: Denisa Arion

Armamentul este elementul central al puterii de luptă a unității și un simbol al responsabilității, onoarei, disciplinei și dăruirii față de patrie

Înmânarea armamentului și prezentarea Drapelului de Luptă reprezintă două momente cu încărcătură simbolică aparte pentru elevii din anul I al Școlii Militare de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Aeriene

Conferința Grupului de Implementare pentru Inițiativa Europeană de schimb a tinerilor ofițeri (EMILYO)

În perioada 9-11 septembrie 2025, o delegație a Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” a participat la cea de-a 67-a Conferință a Grupului de Implementare pentru Inițiativa Europeană de schimb a tinerilor ofițeri (EMILYO). Evenimentul a avut loc la Colegiul European de Securitate și Apărare din Bruxelles, Belgia, și a adus împreună reprezentanți ai instituțiilor militare din diverse țări europene, fiind o platformă importantă pentru promovarea schimbului de experiență și cunoștințe între viitorii lideri militari ai Europei.

Agenda conferinței a cuprins prezentarea progresului și a statisticilor programului, precum și discuții pe teme de actualitate precum domeniul spațial, integrarea perspectivei de gen, semestrul internațional în forțele aeriene, semestrul internațional în apărare antiaeriană și dezvoltarea de noi direcții de cooperare între academiile militare europene, consolidând astfel schimbul de experiență și parteneriatele pentru formarea viitorilor lideri militari.

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

Deschiderea anului universitar 2025-2026

Pe 29 septembrie 2025, la sediul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, a avut loc ceremonia prilejuită cu ocazia deschiderii noului an universitar, eveniment ce a marcat începutul unui nou capitol pentru cei 516 studenți înmatriculați la programe de licență.

La festivitate au participat locțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Ioan Mischie, comandanți ai marilor unități și unități din subordinea SMFA, comandanți ai unităților militare din garnizoana Brașov și reprezentanți ai autorităților publice locale.

Festivitatea a debutat cu alocuțiunea comandantului (rectorului) Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, general de flotilă aeriană Marius Șerbeszki, în care s-a adresat atât corpului didactic, instructorilor militari și comandanților de subunități, care contribuie la instruirea și formarea studenților, cât și studenților care reprezintă viitorul Armatei României. Cu această ocazie, i-a felicitat pe studenții anului I care au

reușit să treacă de rigorile admiterii și pregătirii militare inițiale apreciindu-le angajamentul și determinarea de a se instrui în continuare pentru a îndeplini misiunea nobilă de a proteja țara și de a asigura pacea și securitatea pentru generațiile următoare.

De asemenea, Ruxandra-Andreea Gogoș, studenta care a obținut cea mai mare notă la examenul de admitere, a exprimat importanța evenimentului pentru studenții academiei și în mod deosebit pentru studenții de anul I pentru care deschiderea noului an universitar reprezintă începutul unui nou capitol.

În încheiere, locțiitorul pentru Operații și Instrucție al șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general de flotilă aeriană Ioan Mischie, a dat citire mesajului șefului Statului Major al Apărării, i-a felicitat pe studenți pentru alegerea carierei militare, o alegere profesională și de viață și le-a mulțumit pentru angajamentul și încrederea acordate Forțelor Aeriene și Armatei României.

Sursa: Academia Forțelor Aeriene

SPOTTER'S DAY

LA CRUCEA EROILOR

Zboruri
peste
istorie

Deasupra Bucegilor, acolo unde Crucea Eroilor veghează de un secol peste jertfa românilor, cerul s-a deschis într-un spectacol unic. A doua ediție a „Spotters Day” nu a fost doar o demonstrație aeriană – a fost o întâlnire între trecut și prezent, între amintirea eroilor și puterea aripilor moderne.

Aerul rarefiat al muntelui a vibrat încă de la primele evoluții: acrobațiile Extra-300, urmate de zborul elegant al elicopterelor Puma și Dauphin. Apoi, siluetele impozante ale avioanelor de transport – An-30, Hercules și Spartan – au străbătut cerul deasupra Crucii, ca o coloană aeriană care aduce un omagiu celor care au luptat pentru libertate.

Și totuși, nimic nu se compară cu vuietul aparatelor de luptă. Când aeronavele F-16 Falcon și Eurofighter Typhoon au intrat în scenă, întreaga vale s-a cutremurat. Privirile s-au ridicat, camerele au surprins fiecare manevră, dar ceea ce a rămas în suflet a fost mai presus de imagini: sentimentul că zborul nu este doar tehnologie, ci și emoție pură, aproape divină.

La final, zborul avioanelor IAR-99 Șoim și IAR-99 STD a adus un mesaj simplu și limpede: viitorul aviației românești este în mâini bune, iar tradiția continuă.

Am plecat de pe Vârful Caraiman cu inima plină. „Spotters Day” a reușit să adune oameni diferiți – aviatori, fotografi, turiști, copii – și să-i facă să trăiască aceeași bucurie: bucuria zborului. Sub Crucea Eroilor, cerul și pământul s-au unit pentru câteva ore într-o sărbătoare a memoriei și a visului.

Text și foto: Alex Nițu

IAR 99

Aeronava C-27 J Spartan din cadrul Bazei 90 Transport Aerian

Aeronava C-130B Hercules

Formația de acrobație aeriană Hawks of Romania cu avioane Extra-300

Aeronava Eurofighter Typhoon a Forțelor Aeriene Germane, care execută misiunea de Poliție Aeriană întărită în România

Promoția 1975 a Școlii de Aviație 50 de ani de camaraderie

Suma valorilor individuale a dat valoarea colectivă a promoției

În august 1975, o generație de tineri visători îmbrăca pentru prima dată uniforma de locotenent aviator și primea brevetul de pilot militar. Curtea Școlii Militare de Ofițeri Activi de Aviație, „Aurel Vlaicu” din Boboc devenea martora unui nou început, în care pasiunea pentru zbor se transforma într-o profesie și într-o viață dedicată apărării cerului României.

După o jumătate de secol, Promoția 1975 s-a reunit pentru a sărbători 50 de ani de la absolvire. Emoția revederii a fost însoțită de amintiri, povești de viață și un profund sentiment de apartenență la o mare familie, construită nu pe legături de sânge, ci pe dragostea comună pentru aviație. „Înainte de a vă strânge mâinile și de a ne lua la revedere, vreau să vă spun că în timp ce citeam repartițiile, garnizoana unde trebuie să ajungă fiecare, vedeam pe fețele voastre zâmbete și fericire, dar am văzut și câteva chipuri triste, dezamăgite. Doresc ca pe aceste chipuri, la întâlnirile pe care o să le organizați peste 10, 20, 30, 40, 50 de ani să se citească împlinire, realizare, mulțumire, fericire!”. Acestea au fost cuvintele auzite ale colonelului Ion Tătăranu, comandantul școlii de la acea vreme, cuvinte ce au prevestit carierele de mare excepție ale absolvenților.

„Între cer și pământ există aviatorul”, spunea Nichita Stănescu. Pentru acești oameni, zborul nu a fost o simplă meserie. A fost vocație, sacrificiu și legătură cu divinitatea. Mulți dintre ei au intrat la școală fără să fi văzut vreodată un avion de aproape, dar au ieșit din Boboc purtând pe umeri responsabilitatea apărării spațiului aerian.

De-a lungul carierei, zborul le-a devenit viață. Au pilotat supersonice la peste 18.000 de metri, au depășit 2.400 km/h, au traversat continente și oceane, au zburat în condiții meteorologice dificile și au executat misiuni riscante în teatre de operații. Au salvat vieți, au trecut prin furtuni și situații critice, dar au rămas fideli chemării lor: cerul.

Promoția 1975 nu a însemnat doar colegi de școală. Dragostea pentru zbor a legat o generație. Fără nicio legătură de sânge, doar iubirea pentru aviație a unit acest grup de oameni într-o mare familie. Am auzit povești de viață fantastice, ale unor oameni care au trăit trup și suflet doar pentru zbor. Ei și familiile lor și-au sacrificat timpul pentru această pasiune care le-a adus atâta fericire. Mulți au fost vecini și prieteni buni, și-au crescut copiii împreună. Soțiile, rămase acasă, au legat prietenii pe viață și sunt astăzi aici să ne spună cele mai năstrușnice povești cu piloți și nu numai. Am fost uimită să văd câtă pasiune au încă în ei acești oameni și cum vor rămâne veșnic fideli aviației, chiar și după ce vor părăsi această lume. Cuvintele nu sunt prea mari și nici nu pot cuprinde amintirile, trăirile și memoriile acestora. La revederile organizate de-a lungul anilor, geamantanul plin de articole militare s-a

transformat într-un geamantan al amintirilor. Fotografiele, poveștile și prietenii au rămas dovada că legătura creată la Boboc nu se rupe niciodată.

Cu ocazia acestei aniversări, șeful Statului Major al Forțelor Aeriene, general-locotenent Leonard-Gabriel Baraboi, a transmis un mesaj de respect și recunoștință Promoției 1975:

„Ați fost pionieri ai schimbării! Ați înțeles importanța deschiderii drumului către interoperabilitate și ați pus bazele modernizării Forțelor Aeriene. Contribuția dumneavoastră a fost una esențială spre construirea unor forțe credibile, care astăzi își îndeplinesc cu succes misiunile sub egida NATO și veghează cu profesionalism și determinare cerul României și granița de Sud-Est a Alianței. Moștenirea voastră trăiește și astăzi! Veți rămâne, întotdeauna, un exemplu de urmat.”

Aceste cuvinte nu sunt doar un omagiu adus unei generații care a scris istorie, ci și o recunoaștere a rolului fundamental pe care acești aviatori l-au avut în transformarea Forțelor Aeriene Române într-o structură modernă și interoperabilă cu NATO.

Promoția 1975 a demonstrat că aviația înseamnă mai mult decât tehnologie sau misiuni. Înseamnă camaraderie, sacrificiu și pasiune. Înseamnă legături care rezistă o viață și valori care inspiră generații. La 50 de ani de la absolvire, acești aviatori rămân un simbol al curajului și al devotamentului față de țară. Povestea lor continuă să inspire, iar cerul rămâne martorul unei iubiri fără sfârșit: dragostea pentru zbor.

Text și foto: Maria Ioniță

70 DE ANI DE SUPRAVEGHERE AERIANĂ

În data de 25.07.2025, cu ocazia Zilei Radiolocației și aniversării a 70 de ani de la înființarea Trupelor Radiotehnice, ulterior Trupele de Radiolocație, ca armă de sine stătătoare în Armata României, la comandamentul Brigăzii 76 Cercetare, Supraveghere și Recunoaștere a fost organizată o ceremonie militară și religioasă, în semn de respect și recunoștință față de generațiile de specialiști care au contribuit esențial la dezvoltarea acestui domeniu strategic al apărării naționale.

Ceremonia s-a desfășurat în prezența locțiitorului șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, general-maior Constantin Dobre, și a șefului Direcției Comunicații și Tehnologia Informației din Statul Major al Apărării, general-maior Adrian Brînză.

De-a lungul celor șapte decenii, radiolocația a devenit una dintre componentele-cheie ale sistemului de supraveghere și apărare aeriană, iar activitatea celor care o deservesc - începând de la operare și întreținere, până la analiză și decizie - este vitală pentru succesul Forțelor Aeriene Române.

Cu prilejul acestei aniversări, transmitem sincere felicitări și mulțumiri tuturor celor care și-au adus contribuția, de-a lungul timpului, la consolidarea radiolocației române.

La mulți ani, radiolocatoriiștilor României! Onoare și respect celor care veghează din umbră cerul patriei!

Sursa: BIRP SMFA, foto: Bogdan Pantilimon

Permanent la datorie, militarii radiolocatoriiștilor asigură liniștea cerului României. Rezultatele supravegherii și cercetării spațiului aerian și analizele transmise asigură luarea deciziilor și contracararea amenințărilor aeriene în timp oportun. Este un domeniu alert, cu multe provocări, iar tehnica complexă presupune un efort constant de instruire

Șeful Direcției Comunicații și Tehnologia Informației din Statul Major al Apărării, general-maior Adrian Brînză, a decorat Drapelul de luptă al unității

RADIOLOCAȚIA LA 70 DE ANI

Anul 2025 este anul în care se sărbătorește cea de-a 70-a aniversare de la înființarea trupelor radiotehnice prin ordinul MFA/Nr. /74 din 25 iulie 1955, dată care a devenit Ziua Radiolocației. Încă de la apariția aviației, pericolul pe care aceasta îl prezintă în conflictele armate a impus, în primul rând, măsuri de observare, de prevenire și reacție a celor afectați, și apoi, pe măsura dezvoltării vertiginoase a aviației, realizarea unor măsuri și mijloace tehnice de observare, supraveghere, cercetare, conducere și dirijare, care în timp, au căpătat denumirea de radiolocație. Aviația nu numai că a creat radiolocația, dar a impus și o dezvoltare a acesteia în timp scurt și cu performanțe deosebite.

Observarea și supravegherea ca procedee de cunoaștere a situațiilor din mediile de interes, au fost practicate asupra uscatului și mării, apoi spațiului aerian și cosmosului în scopul evitării surprinderii aeriene.

Spre sfârșitul anului 1914 Statul Major General al armatei române, după o chibzuită analiză a situației, a luat hotărârea de a elabora o interacțiune menită să reglementeze activitățile legate de descoperirea și identificarea aeroplanelor și dirijabilelor, intrate fără știre în spațiul aerian românesc și de a constitui structuri care să le asigure aplicarea. În mod concret, pentru componenta „supraveghere și informare aeriană” au fost prevăzute 22 de posturi de observare și un punct de centralizare a datelor, încadrate cu ofițeri și trupă, care lucrau în ture.

Așadar, prima structură din armata română, destinată supravegherii spațiului aerian și informării autorităților asupra pericolului de a fi atacați din acest mediu, a fost înființată la 15 august 1916 în cadrul **Serviciului de Apărare contra Aeronavelor**.

Ca urmare, **Corpul Observatorilor Aerieni** a devenit o realitate în structura armatei române prin Înaltul Decret nr. 2784 din 14 august 1916, ora 21:00, cu aplicare din 15 august 1916, ora 00:00.

În perioada august-octombrie 1916, zona Capitalei a fost supusă zi și noapte unui presing aerian, soldat cu victime și importante pagube materiale. Fără existența sistemului de supraveghere aeriană și de informare asupra apariției pericolului aerian, sacrificiile umane și materiale ar fi căpătat proporții dramatice.

Pe baza concluziilor desprinse din război în perioada 1919-1939 s-a înființat și a funcționat cu atribuții și denumiri apropiate, **Serviciul de Pândă și Alarma Aeriană**.

Instrucția de Specialitate a Pândarilor și Observatorilor Aerieni (Aviație și Artilerie Antiaeriană) se desfășoară în anul 1942 în **Centrul de Instrucție Pândă Radio**.

Pe teritoriul României, în prima parte a celui de-al Doilea Război Mondial (până la 23 august 1944), simultan cu pândă aeriană și alarmă (prin văz și auz) română, au existat și au acționat cu acordul organelor conducerii statului, pândă aeriană și alarmă radio precum și pândă aeriană prin detecție electro-magnetică (radiolocație) din organica Misiunii Militare Aero-Germane din România. Pândă aeriană prin detecție electro-magnetică (radiolocație) a fost organizată pe teritoriul României pe două centuri de posturi, având în componență stații de radiolocație de tipul FREYA și WURTZBURG, care au servit la descoperirea aviației la distanță, la înștiințarea trupelor și a obiectivelor despre pericolul aerian și la conducerea aviației de vânătoare pe timp de zi și de noapte.

Sistemul de observare și cercetare neîntreruptă a spațiului aerian s-a dovedit eficient în perioada 4 aprilie – 19 august 1944, când aviația anglo-americană a efectuat, asupra unor obiective importante de pe teritoriul țării, lovituri aeriene cu formații masive de avioane de bombardament.

Încheierea celui de-al Doilea Război Mondial a găsit **Serviciul General de Informații Aeriene** cu o mare parte a posturilor de pândă, dezorganizate sau desființate.

Ca urmare a perseverenței cadrelor din Statul Major al Aeronauticii, s-a înființat **Secția Pândă Aeriană** și **Regimentul Pândă Aeriană** dislocate în cazarma Regimentului de Transmisiuni Aero.

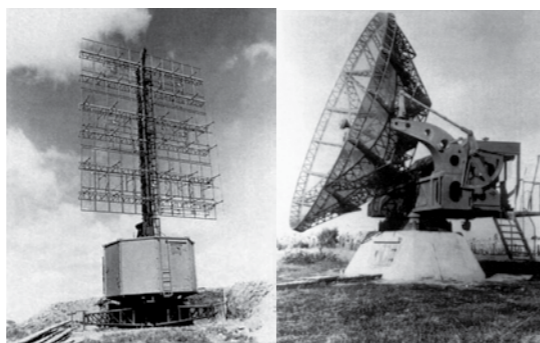
În toamna anului 1949, exista în organica Comandamentului Apărării Antiaeriene a Teritoriului și a Serviciului Pândă Aeriană: pândă teritorială reorganizată, pândă radio mobilă și detecția electromagnetică.

La sfârșitul anului 1950, erau create toate condițiile organizatorice pentru transformarea **Serviciului de Pândă Aeriană în Serviciul de Observare, Informare, Legături Aeriene** (O.I.L.A.).

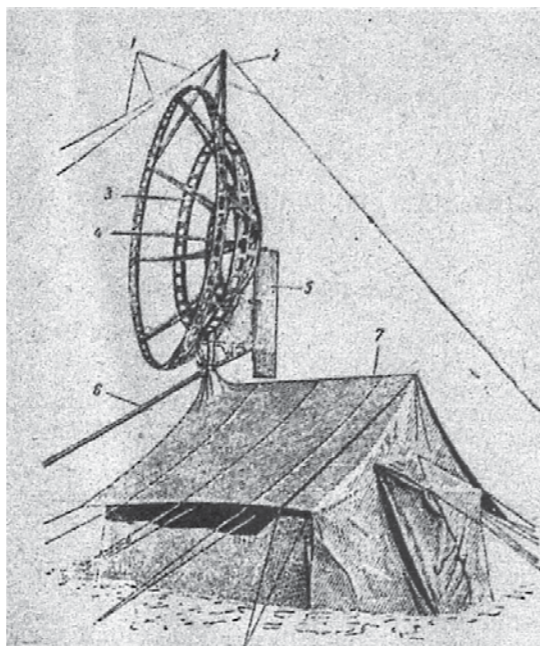
Dacă anul 1952 a marcat începutul organizării sistemului radiotehnic în România, perioada anilor 1952-1955 a reprezentat etapa de coexistență a celor două sisteme: **Sistemul O.I.L.A.** și **Sistemul Radiotehnic** în formare.

În această etapă s-au făcut eforturi materiale și umane pentru înființarea armii **Radiolocație (Trupele Radiotehnice)**.

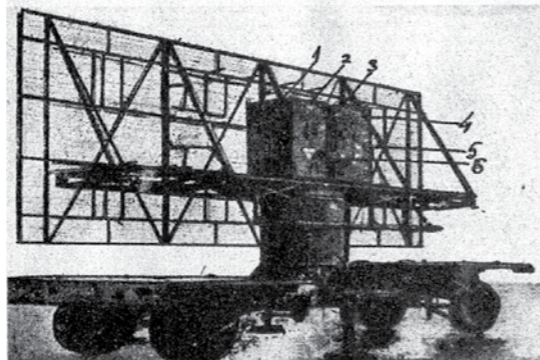
Ca urmare a mutațiilor produse în plan organizatoric și a dotării cu tehnică de radiolocație, în vara anului 1955, la 25 iulie, sistemul O.I.L.A., cu un total de 492 posturi de observare vizuală (P.O.V.), a dus la apariția noii arme, **RADIOLOCAȚIA, TRUPELE RADIOTEHNICE**.

În baza Legii nr. 938 din martie 1939, lua ființă **Serviciul General de Pândă și Alarmă**, ce urma să fie dotat cu 6 stații de radiolocație de producție germană trei Freya (foto stânga) și trei Würzburg (foto dreapta). Ulterior, acest serviciu de supraveghere a spațiului aerian a fost reorganizat pe 28 de zone de apărare antieriană

Reprezentări ale radarelor AN-TPS-3 (sus) și SCR-527 (dreapta), primele stații de radiolocație din România

Colonelul Vasile Stoica, primul comandant al trupelor radiotehnice române

Stație de radiolocație de tipul P-15. Exemplarul din imagine se află în patrimoniul Muzeului Național al Aviației Române

Stația radar START-1M a fost proiectată și realizată în România anilor 1980. Cea din imagine face parte din patrimoniul Muzeului Național al Aviației Române

De la această dată, Trupelor Radiotehnice le-au revenit misiuni mult mai complexe precum: cercetarea prin radiolocație a spațiului aerian pentru prevenirea surprinderii, înștiințarea despre situația aeriană și pericolul din aer asupra obiectivelor, trupelor și populației, asigurarea cu date de radiolocație a aviației pentru executarea zborurilor de instrucție și ducerea acțiunilor aeriene, și controlul regimului de zbor în spațiul aerian al țării.

Este evident că începând din 1955 până în 1989, efortul supravegherii aeriene a fost asigurat pe direcțiile Sud-Est, Sud și Vest, lucru firesc, dacă ținem seama că România își armoniza apărarea antiaeriană cu cea concepută la nivelul Tratatului de la Varșovia, din care făcea parte.

Din anul 1955, odată cu înființarea armii și implicit prin crearea sistemului unic de cercetare prin radiolocație a spațiului aerian s-a trecut la cercetarea și observarea permanentă pe bază de grafic de funcționare 24 din 24 de ore.

Informațiile „culese” de către operatorii de pe ecranele radiofrecvențelor erau furnizate prin legăturile de transmisiuni fir și radio la planșetiști în punctele de comandă, aceștia materializându-le pe spatele planșetelor folosind procedeul de scriere inversă. După analiza acestora de către ofițerii cu interpretarea, la ordinul șefului punctului de comandă (șefului de tură), erau transmise pentru înștiințare la punctul de comandă principal și pentru informare la marile unități ale celorlalte categorii de forțe armate, potrivit misiunilor de cooperare.

De la înființare, brigăzile radiotehnice aveau în organică noduri și posturi radiotehnice, care ulterior au fost transformate în batalioane și companii de radiolocație.

În concluzie, înființarea Radiolocației în armata română a însemnat un salt calitativ în îndeplinirea tuturor misiunilor de luptă de către aviația militară, rachetele și artileria antiaeriană, unităților de război electronic.

Începând cu anul 1978, au fost importate și introduse în serviciul de luptă complexe și stații de radiolocație moderne, precum și aparatură de automatizare.

De asemenea, pentru îmbunătățirea parametrilor zonei de cercetare, au fost înființate și unele subunități de radiolocație. Este cazul Companiei de la Bata, de pe Valea Mureșului.

Motivația o reprezenta evadarea aeriană din 19 mai 1978, când doi piloți tineri cu un avion BN-2, care executau, de regulă, misiuni de Cruce Roșie, au decolat de pe aeroportul Băneasa, au zburat „la vedere” adică fără sistem de navigație și au aterizat în Austria pe traseul: Băneasa, Valea Oltului, cursul Mureșului, Arad, Iugoslavia, Ungaria, pe cursul Dunării, Viena.

În contextul preocupărilor pentru perfecționarea sistemului radiotehnic o atenție deosebită s-a acordat modernizării tehnicii de radiolocație și automatizare, în concepția românească. În acest sens a fost realizat și Radarul START-IM.

Caracterul și complexitatea acțiunilor ce au avut loc în timpul Revoluției din Decembrie 1989, au confirmat că în condițiile actuale de diversificare a mijloacelor radioelectronice sunt de neconceput acțiuni militare în cadrul cărora să nu fie prezent Războiul Electronic.

Dacă pentru Trupele Radiotehnice perioada 1955-1966 a însemnat o veritabilă cursă pentru rezolvarea problemelor organizatorice menite a răspundă misiunilor ce le-au fost încredințate, perioada 1967-2007 s-a transformat într-un adevărat maraton pentru câștigarea modernizării structurilor organizatorice a tehnicii de radiolocație și automatizare a conducerii și a bazei tehnico-materiale.

Perioada a avut două etape distincte comune prin acțiunea de modernizare, și deosebite prin modul în care și-au propus să atingă aceste stadii.

Prima etapă, iulie 1967-1989, când România a manifestat o perioadă de independență în domeniul apărării, fiind totuși dependentă în domeniul înzestrării de clauzele Tratatului de la Varșovia.

A doua etapă, 1990-2007, aflată și acum în derulare, în care coordonatele modernizării radiolocației au avut cu totul alte dimensiuni determinate de aderarea României la NATO și la structurile de securitate europene.

***

Desigur, acest articol și-a propus să prezinte numai câteva repere și aspecte privitoare la apariția și dezvoltarea radiolocației, până la această dată. Avem convingerea că aspectele prezentate, în sinteză, au conturat o imagine clară asupra misiunilor radiolocației în evoluție în cadrul Forțelor Aeriene și asupra modernizării supravegherii aeriene în contextul Războiului Modern.

Text: General de brigadă (rtr.) dr. Ionel Cantaragiu
Fotografii: arhiva redacției CER SENIN

Bibliografie:
– Colectiv, *Istoria Radiolocației din Apărarea Antiaeriană a României*, Editura Pro Transilvania 2001;
– Colectiv, *Supravegherea Aeriană*, Editura Sylvi, 2001;
– C-dor (rtr) dr Mihai Axinte, *Evadări Aeriene*, Editura Pinn, 2022.

Factorul uman în aviație

Introducere

În general, domeniul factorului uman este un domeniu multidisciplinar, care se interconectează cu mai multe domenii, precum psihologia, ingineria, design industrial, design grafic, statistica, cercetarea operațională și antropometria.

Factorul uman este o proprietate fizică sau cognitivă a unui individ sau comportament social, care este specifică influenței omului asupra funcționării sistemelor tehnologice și echilibrului dintre om și mediu.

Omul este partea cea mai flexibilă, mai adaptabilă și mai valoroasă din sistemul unei organizații, dar și cea mai vulnerabilă la influențele ce-i pot afecta performanțele. Comportamentul și performanțele umane sunt considerate drept cauză a majorității accidentelor.

Factorul uman în aviație

Noțiunea de factor uman, utilizată în prezent pe scară largă în aviație, a fost definită pentru prima dată de Frank Hopkins, un reputat pilot și specialist în performanța umană a companiei KLM. Descrierea lui a fost preluată oficial în contextul Circularii 227 a ICAO: „Factorul uman se referă la persoane: la persoane în mediul lor de viață și de muncă, la relațiile lor cu echipamentul, procedurile și mediul de lucru.... Cele două obiective care țin de factorii umani sunt siguranța și eficiența”.

În ciuda popularității de care se bucură în prezent în cadrul conceptului de siguranță a zborului, rolul factorului uman a fost de la bun început unul subordonat, secundar. Mult timp, siguranța zborului a fost considerată aproape echivalentă cu aceea de fiabilitate tehnică, pilotul fiind perceput ca o componentă invariabilă. Se știe că omul este departe de a avea un comportament liniar și previzibil, fiind componenta cea mai vulnerabilă a sistemului, fiind în egală măsură, și cea mai flexibilă și mai adaptabilă variabilă, singura capabilă să conștientizeze situația de ansamblu a sistemului, dincolo de posibilitățile celor mai avansate componente tehnice.

În trecut, atunci când avea loc un accident, investigația era orientată cu precădere spre descoperirea „erorilor tehnice” și doar în cazul în care acestea nu erau evidente, se presupunea că accidentul fusese determinat de o eroare umană. Rareori, această concluzie era urmată de o analiză profesională cu privire la ceea ce se întâmplase. Astfel, a fost moștenită semnificația greșită a noțiunii de „eroare umană”, legată de implementarea unor „proceduri de pedepsire”, ca singura recomandare în urma unui accident. De aceea, conceptul de „factor uman” s-a dezvoltat în cadrul domeniului siguranței zborului și în contextul investigării accidentelor de zbor.

Ca urmare a interesului de a crea ființei umane condiții mai bune la locul său de muncă, conceptul de „factor uman” a devenit echivalent cu acela de „ergonomie”, care se referă la integrarea funcțională om-mașină în situația de muncă.

Atunci când ponderea accidentelor determinate de cauze tehnice a început să se reducă, iar factorul uman a apărut ca o „amenințare” a siguranței zborului, a apărut și necesitatea de a face ceva în acest domeniu. Primul lucru care a fost făcut a fost acela de a crește competența la nivelul comisiilor de investigare prin includerea unor experți cu pregătire psihologică.

În primul rând, aspectele legate de performanța umană nu au mai fost puse în legătură doar cu condițiile specifice din cabina de zbor, ci și cu condițiile de ansamblu ale mediului organizațional. Performanța umană a început să fie evaluată și analizată în context sistemic, operațional, tehnic și organizațional/cultural. Unul dintre autorii cu o contribuție esențială în instituirea acestei abordări a fost James Reason.

Factorul uman și riscul personal de accident

Statisticile arată că eroarea umană este responsabilă pentru 80% dintre accidentele de zbor. Greșelile care conduc la accidente sunt însă provocate sau favorizate de un număr foarte mare de factori.

Un mijloc de creștere a gradului de conștientizare a riscului de a avea un accident este metoda de „Evaluare a riscului de accident pentru piloți” (USASC, 1998). Specialiștii aviației militare a SUA consideră că un pilot conștient de riscuri are mai multe șanse de supraviețuire decât unul care preferă să nu se gândească la ele. Metoda de „Evaluare a riscului de accident pentru piloți” constă în analiza a cinci factori majori de favorizare a accidentelor de zbor, așa cum au fost identificați în experiența ultimilor douăzeci de ani, fiecare dintre ei fiind compus și la rândul lor din subcategorii (domenii) majore, respectiv:

1. Autodisciplina;
2. Accident din vină personală directă (imprudență);
3. Factori medicali contributivi la îndeplinirea atribuțiilor de zbor;
4. Acțiuni pe linie de comandă sau ale consiliului de securitate a zborului;
5. Conducere;
6. Instruire și antrenament;
7. Standarde;
8. Asigurare logistică.

Pentru fiecare domeniu se atribuie un punctaj specific, iar punctajul final oferă o imagine generală a gradului de risc asumat la fiecare misiune/activitate de zbor.

Evaluarea riscului de accident nu trebuie interpretată în sensul predispoziției de a avea accident. Semnificația acestui demers este una cu caracter de avertizare asupra unor factori de risc, cu scopul de a sugera adoptarea unor măsuri personale de protecție.

Pornind de la această metodă, am evaluat atitudinea față de riscul personal de accident la piloții militari, urmărind dacă există diferențe în funcție de tipul de aeronavă, respectiv C-130 Hercules, AN-26 și SOCAT (Radu, F., Roco, M., 2010). Rezultatele obținute au evidențiat un nivel mai ridicat al riscului personal de accident la piloții de pe aeronava C-130 Hercules. O explicație posibilă a acestor rezultate poate fi dată de tipul de personalitate, caracterizat printr-o siguranță de sine crescută, gustul pentru risc, dar și de tipul de misiuni executate în teatrele de operații de la vremea respectivă (Irak, Afganistan). Pentru viitor, ar fi interesant să reluăm o astfel de cercetare privind evaluarea riscului personal de accident, rezultatele oferindu-ne cu siguranță o altă perspectivă, luând în considerare dinamica contextului socio-economic actual și nu numai.

Desigur, domeniul factorului uman este foarte complex și ne oferă numeroase perspective de cercetare și analiză, cu implicații semnificative în domeniul siguranței zborului. Eroarea umană este adesea percepută ca o greșală individuală, însă realitatea este că aceasta poate fi rezultatul unui sistem care nu recunoaște limitele psihologice ale piloților. În multe cazuri, deciziile manageriale inadecvate, lipsa de comunicare eficientă și instruirea insuficientă contribuie semnificativ la accidentele aviatice. Neglijarea și ignorarea factorului uman duce la riscuri colective, nu doar personale.

Bibliografie:

- Cursul de psihologie aeronautică, Marian Popa, 2005, București;
Radu, F., Roco, M., Evaluarea atitudinii față de riscul personal de accident la piloții militari, 2010, București;
F.A.-8.2, Manual de psihologie aeronautică destinat personalului aeronautic din Forțele Aeriene, 2012, Boboc;
F.A./Av.-16, Manual de siguranță aeronautică, 2016, București.

Psiholog principal
dr. Florentina Ecaterina Radu

SKYLORDS
SE INSTRUIESC PENTRU
CERUL SENIN AL ROMÂNIEI

SPOTTER'S DAY
C-27 J SPARTAN

